

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

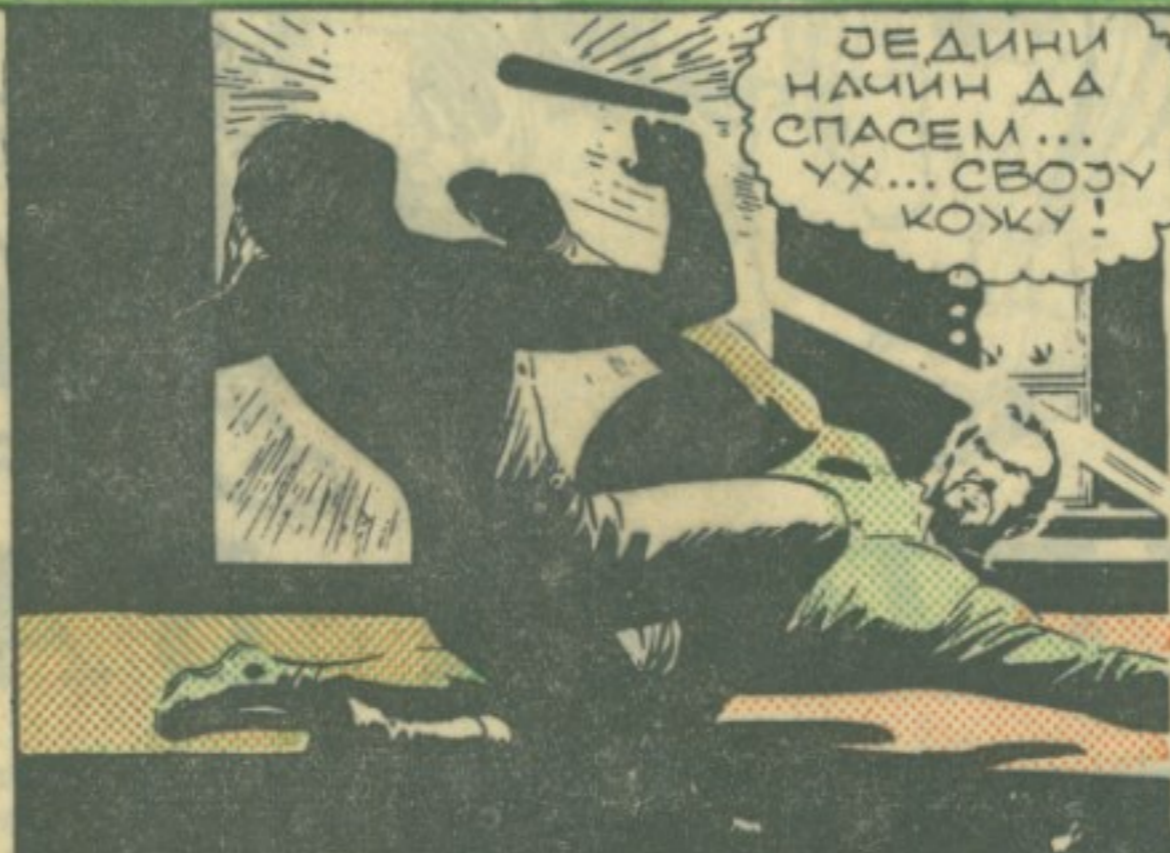
20
ДИНАРА
1952

Година XXIII — Број 488
Субота, 6. мај 1961.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

...УСКОРОВАЋЕМО ГА ПУСТИТИ У ПОГОН...И ДОЗНАТИ ИСТИНУ О ЛЕТЕКИМ ТАЊИРИМА! ЧЕКАМО ЗНАК ЗА ПОЧЕТАК СВЕЧАНОСТИ!

МИРОЉУБИВИ ДВОБОЈИ

Ескими су изванредно мирољубиви. Међусобне сукобе решавају тихо и без галаме. Кад се два Ескима посвађају

они се не туку, већ наизменично певају о узроцима своје свађе. Свакоме од противника помажу у песми његови пријатељи. На основу њихових песама, слушаоци одлучују који је од њих двојице у праву.

* Мрави иду у колонама као војска. Велики афрички мрави са доњим вилицама у облику српа, иду у групама као прави „војници“, штитећи „радице“ које носе ларве и чауре. У средини је краљица. А са свих страна мрави „извиђачи“ скупљају храну.

ЦИПЕЛЕ НА ЗАСТАВИ

Тешка сељачка ципела била је грб на застави под којом је за време сељачких буна 1493, 1502. и 1513. године изгубило животе хиљаде немачких сељака.

* Карibu или канадски ирвас зими живи у стадима у канадским шумама. С пролећа крећу ка северу. Препливавају велика језера и иду ка северним пределима где има маховине. На обалама до носе на свет своје младунце, а затим се с њима враћају у шуме.

* Слова (форме, типе) за прву штампарију у Београду Дубровчанина Тројана Гундулића, мисли се да је „рукоделисао од железа и меди“ јеромонах Мардарије који је био и први слагач-типограф.

У ОВОМ БРОЈУ:

НА УБИТАЧНОЈ СТАЗИ — РЕДАК ПУСТОЛОВ — ФУРИЈЕ КАРИПСКОГ МОРА — У СЛИЦИ И РЕЧИ РАЗНЕ ВЕСТИ И ЗАНИМЛИВОСТИ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА

Воловски менует

Најстарији од три бечка класичара (Морцарт, Бетовен) Хајдн је читавих 30 година провео као дворски капелник код кнеза Естерхазија под строгим режимом као и остале слуге. Једног дана дошао је неки дебељко. Тражио је Хајдна и представио му се као велепоседник из оближњег места. Рекао је да ускоро удаје своју јединицу и молио Хајдна да му напише један менует за ту прилику. Мада му је било забрањено да компонује за друге јер га је двор издржавао, Хајдн је после три дана послао трговцу партитуру менуета.

Ускоро је Хајдн једно поподне зачуо под прозорима како сеоски свирачи изводе његов менует. А кад је погледао — имао је шта да види! Према дворцу се кретала поворка с музиком на челу, за њом је ишао велепоседник и на поводцу вукао великог окићеног вола. Иза њега су корачали младици и други људи из околине.

Предаја награде била је свечана — улар је прешао у Хајднове руке и велики во је постао његова својина. Отада је Хајдн, мало резигниран, овај свој менует назвао „воловски“.

У 101. години

Италијанка Вицента Каваларо има 101 годину, али је недавно отпутовала у Буенос Аирес и тамо склопила брак са грађевинским радником Жозе Ледесеном коме је 65 година и који је недавно постао деда. „Млада“ се сада „тек“ пети пут удала.

Због ограниченог видика

Суд у Лос Анђелосу је досудио домаћици Агнес Гојкулеа одштету од 3.500 долара зато што јој је облакодер, саграђен преко пута њене куће, сузио видик. Са свог прозора она ништа друго не види него облакодер који је од ње удаљен само десет метара.

Камена крива

У мрачној шуми између Глаухана и Лих-

тенштајна у Саксонији лежи ова „камена крива“. По предању она је раније служила као жртвеник.

ЦЕПНА ВАТРА

Ишли смо дуж о-
бале лепе полар-
не реке Кари —
прича совјетски
геолог Савициј.
Мој водич, стари
ловац Тонча Вилко, по на-
родности Ненец, седео је на
предњем делу саоница и ве-
што управљао запрегом се-
верних јелена.

Вилко одлично познаје гун-
дру од Белог до Карског мо-
ра. Зими с другим ловцима
хвата поларне лисице и ја-
ребице, у пролеће и лето је
риболовац, а ујесен опет кре-
ће у лов.

Видевши ме како скупљам
гранчице мој сапутник се о-
омехну и рече:
— Не вреди ти то ништа.
Гране су мокре, неће моћи
да горе. Сад ћу ја да изву-
чем из цела ватру.
Помислио сам у први мах
да га нисам добро чуо те
сам га запитао како мисли
да без грања запали ватру.
— Гледај само!

Из једног од својих дубо-
ких ципова Вилко је извукао
завезљај упакован у муше-

му. Кад ју је развио угледао
сам комад обичне црвене ци-
гле. Вилко је принео упаље-
ну шибицу и цигла је поче-
ла да гори. Пламен је у по-
четку био слаб, али је убр-
зо постао већи и топлији.
Док су се наши јелени од-
марали и чупкали траву, ми
смо на огњу од цигле скува-
ли тарану и чај и осушили
обућу. Кад је дошло време
да кренемо даље Вилко је
покрио огањ једном кожом
и пламен се угасио. Замота-
вајући циглу у мушму, за-
питао ме је смешећи се:

— Па шта велиш, је ли до-
бар мој цепни огањ?
— Одличан. Само не могу

да схватим како цигла може
тако да гори и даје топлоту.
Уз пут ми је Вилко објас-
нио тајну његове цепне ва-
тре. Наиме, цигла је горела
због тога што су њене поре
биле напоњене керосином.
Да би се то постигло циглу
треба претходно добро осу-
шити, затим је неколико ча-
сова држати у керосину а
после је чувати завијену у
мушму. Керосин има ту о-
собину да зађе и у најмање
поре. Он гори полако и због
тога „цепни огањ“ може да
служи дуго. Касније, кад год
су ме моја геолошка истра-
живања одвела на крајњи
Север, увек сам са собом но-
сио „цепни огањ“. И он ме
никад није изневерио.

Вагнер и зечеви

Док су другови хватали по пољу лепти-
рове и бубе мали Рихард Вагнер (1813
—1883) волео је све животиње и желео да
им помогне. Доводио је чак и псе лугалице
кући да би их нахранио али кад му је мај-
ка строго забранила да то чини, он се по-
вукао и престао.

Часове клавира држао му је учитељ у
дечјој соби али је почео да се жали го-
споњи Вагнер како је ваздух тамо загађен
до те мере да се не може издржати. Узрок
се није знао. Рихард је ћутао. Али једног
дана тајна је избила на видело — фијока
његовог писаћег стола била је препуна зе-
чића које је сакривене чувао и хранио. Да
би његови „најмилији пријатељи“ имали ваз-
духа избушио је на фијоци рупе.

„Кувар“ Уједињених нација

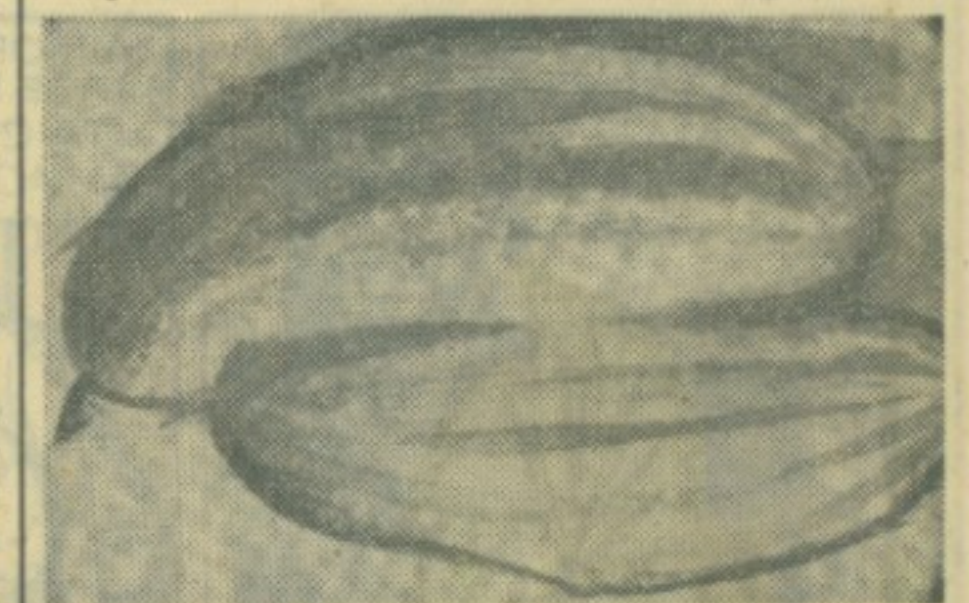
Кувар на коме је сарађивало 185 специ-
јалиста из 81 земље чланице УН, ускоро ће
изаћи у издању Организације уједињених
нација. Књига ће се продавати за 1,5 долар
а сврха је да се угоститељи упуте како
иностраним делегатима да обезбеде одгова-
рајућу кујну. У преводу рецепата за
овај кувар учествовали су службеници аме-
ричког Стејте департмента.

Крагујевачка опера

Позоришни комад „Женидба Стефана Ду-
шана цара српскога“, „сочињен по народној
песми“ написао је Атанасије Николић, про-
фесор Лицеја у Крагујевцу. Песме у кома-
ду „сложио је у музику“ Јосип Шлезингер и
тако је постала прва „крагујевачка опера“.

„Близанци“

Краставац (Cucumis sativus) је једногоди-
шња зељаста биљка. Стабло јој је дуго и
пузасто, а плод ваљкастог облика и једе се
незрео. Сок плода се употребљава у козме-

тици. На слици су краставци близанци, те-
шки око један килограм, одгајени у једној
башти крај Дрездена.

Веровати или не!

НАЈСКУПЉИ ГУТЉАЈ ВОДЕ У ИСТОРИЈИ!

ХАМЕЛ ИБН ЕЛ ХАТИБ, ЈЕД-
БОГАТ ТРГОВАЦ КОЈИ ЈЕ УМИРАО ОД ЖЕЂИ У САХАРИ ДАО
ЈЕ СВОМ ГОНИЧУ КАМИЛА ЗЛАТО У ВРЕДНОСТИ 12 МИЛИОНА
ДИНАРА ЗА ПОСЛЕДЊИ ГУТЉАЈ ВОДЕ У ГОНИ-
ЧЕВОЈ ЧУТУРИЦИ!

ОБОЈИЦА СУ НАЂЕНИ МРТВИ НА 800 МЕТАРА
ОД ОАЗЕ АЗУАТАН, А КРАЈ ЊИХ ЗЛАТО И ПОТПИСАН УГОВОР
О ТРАМЦИ
ЗЛАТО ЈЕ ПРЕДАТО ГОНИЧЕВОЈ УДОВИЦИ (1880)

ДЕЧЈА КОЛИЦА

КОЈА
ЈЕ ВУКАЛА
ОВЦА
УПОТРЕБЉА-
ВАНА ОУ
У ПОРОДИЦИ
МЕНЕ-ДЕО
ИЗ СЕВИЉЕ
(ШПАНИЈА)
140 ГОДИНА

ПРЕСЕЉЕНА ПАЛАТА

ПАВИЉОН КРАЉА ФРАНСОА I САГРА-
ЂЕН У МОРЕУ (ФРАНЦУСКА)
БИО ЈЕ СРУШЕН 1823. ГОДИНЕ А МА-
ТЕРИЈАЛ ПРЕНЕТ У ПАРИЗ ГДЕ ЈЕ
ПОНОВО САЗИДАН КАО НАЦИОНАЛНИ
СПОМЕНИК

ГРБУ

ЕНГЛЕСКИХ ВОЈ-
ВОДА ОД БЕГБО-
РОД НАДАЗЕ СЕ
У ЧЕШЉА
У ЧАСТ ЈЕДНОГ
ПРЕТКА КОЈИ ЈЕ
БИО
БЕРБЕРИН
КРАЉА
ХЕНРИЈА II

ЗАКОБ МАТИС

(1802-1866)
ИЗ ИИДВАЛДЕНА
(ШВАЈЦАРСКА)
ИМО НИЈЕ УЧАО МИХАКВУ
ЈКОЛУ НАПИСАО ЈЕ АУТОВИ-
ОГРАФИЈУ У 35 ПОГЛАВЉА
ОД КОЈИХ ЈЕ СВАКО НА
ДРУГОМ ЈЕЗИКУ!
ПОРЕД ОСТАЛИХ ЈЕЗИКА
ЗНАО ЈЕ КИНЕСКИ, ГРЧКИ,
ЕТИОПСКИ, ПОРТУГАЛ-
СКИ, ЛАТИНСКИ, ХЕ-
БРЕЈСКИ, УКРАЈНСКИ
И ХАЛДЕЈСКИ!

ЗВЕЗДАСТ КРОМПИР

ОДГАЗИО ЈЕ СЕМЉУ-
ЕЛ ВЕЛ ИЗ ТЕХАСЕ-
ПИСА (КАЛИФОРНИЈА)

ГЛАСОВИ ИЗ ВАСИОНЕ

Торинска музичка издавачка кућа „Бенгра-Фони“ снимала је пре неколико дана плочу с називом „Гласови из васионе“ на којој се налази избор регистрованих звукова које су у Торину на апарату ма „Центра за радијско ослушкивање свемира“ ухваћени у периоду 1957—1961. године. Гласове из васиониз стрљиво су хватали два брата радио-аматера који су пре неколико година на регистровани и емитовање првог свемирског путника Јурија Гагарина.

На плочу су снимљени гласовни изрази најважнијих естапа освајања свемира, почев од „би-би“ првог сов-

јетског вештачког сателита, па свих редом следећих емитовања разних совјетских и америчких сателита. Плоча се завршава разговором између совјетског пилота Гагарина и контролне станице на Земљи који је био регистрован приликом недавног лансирања сателита „Исток“.

АЛПИ У ТАБЛЕТАМА

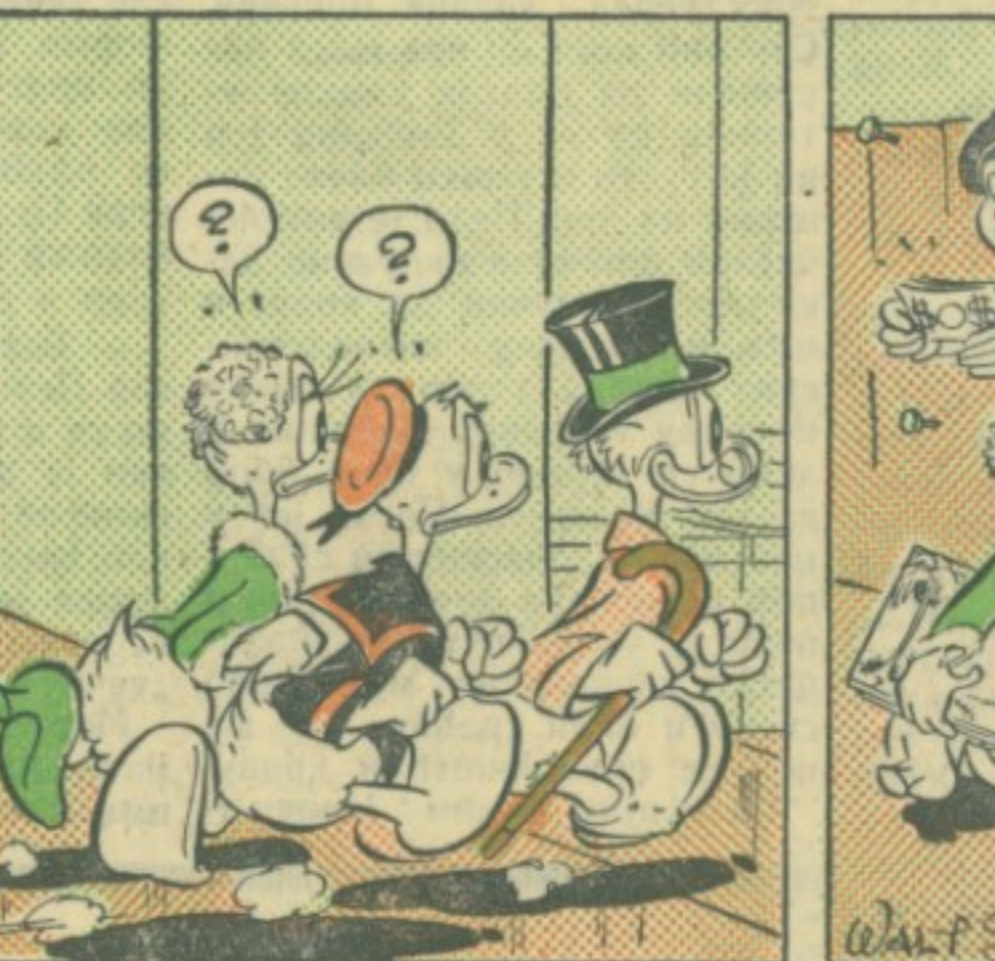
На овогодишњем пролећном велесајму у Милану приказани су многи занимљиви проналази међу којима и је дан са називом „кисеоник-

бар“. То је веома удобна наслоњача с неком врстом покривача од пластичне масе по везане са системом бомби кисеоника које „раде“ помоћу нарочитих таблета. Захваљујући овој наслоњачи могућно је у сопственом стану усред загађених градских улица уживати чист и здрав планински ваздух. Конструктор овог апарата тврди да је одмарање од неколико часова у овој столици — по својој корисности равно једноседмичном боравку у Алпима.

ЖЕНЕ живе гуже

На интернационалном конгресу лекара у Баден-Бадену где се расправљало и о теми „Жена у старости“, утврђено је да садашње жене живе просечно четири до шест година дуже од мушкараца. Оне су од природе јаче и отпорније. У САД после смрти својих мужева који су истих година као и оне, обично још осам година оне проведу као удовице. У 2000. години ће у САД на сто старих људи доћи нешто мање од 145 старих жена.

Похваљен Бим

— Биме, како је било данас у школи? — упитао га је кадетан.

— Одлично, учитељ ме је похвалио — одговори брзо Бим.

— Шта је казао?
— Казао ми је да у разре-ду има још већих лентина од мене.

Попај и берберин

— Приметио сам да кад год дођем код вас да ме подни-мате ви ми причате неке је-зиве приче — рече Попај бер-берину.

— Е, то чиним и са осталим

муштеријама — одговори бер-берин. — Од мојих прича ди-же им се коса на глави, на ми то олакшава посао.

Перино олакшање

Пера Ждера осећао неку муку у стомаку и прсима; је-два је дисао. Отимао лекару и упитао га за савет, а овај му препоручио дубоко дисање и рекао му да сутра поново дође.

— Јесте ли се придржавали мог упутства? — упитао га је лекар.

— Јесам...

— Па осећате ли какво по-бољшање?

— Да, јер ми је прслук по-зади прснуо.

Влајина жеља

Разговарали Влаја и Гаја шта би ко желео да буде и Влаја рече:

— Ја бих волео да сам жи-рафа...

— А зашто?

— Зато што ујка Паја не би могао да ми дохвати уши.

Шиља укротитељ лавова

Једног дана, кад је Шиља био укротитељ лавова, тек што је ушао у кавез с лавовима и почео да ради, дође службе-ник циркуса и рече му кроз решетке:

— Ваш кројач је овде, донео је рачун, грди вас и захтева да му одмах исплатите дуг.

— Пустите га нека дође мени — рече му мирно Шиља и настави посао.

ГУСКЕ ПЛЕВИЛИЦЕ

Без уништавања корова нема високих приноса у пољопривреди. Али, борба с коровом је веома тешка јер он се није „разнежио“ култивисањем због чега је веома отпоран и свим силама се бори за опстанак. Једна биљка из породице жита даје 200—300 зрна, док коров назван „длакави просо“ доноси 1,250.000 зрна.

Хемија и хемијска индустрија решиће у скорој будућности задатак уништавања корова дајући пољопривре-ди довољну количину хебрицида, средстава која убијају коров и остало растине штетно за усеве. Али, пошто хе-брицида још нема довољно, против корова се пољоприв-редници боре не само хемијским већ и механичким сред-ствима.

На памучним плантажама Јужне Америке „модер-низовали“ су плевљење — поверивши га гускама. Наиме, домаће гуске радо чупкају траву али не могу да поднесу укус биљке памука. Кад дође време плевљењу, на план-таже се изгоне читава јата гусака. Прождрљиве, оне иду дуж редова и марљиво уклањају сваку травку не дирајући памук. После тога плантаже, по правилу, остану идеално чисте.

Да би плантажа памука од 10 хектара била ослобо-ђена корова довољно је да на њој пасе свега 25 гусака. И гуске сите и памук читав!

Висок, црн и живахан, увек у скромној униформи поморца, са округлим шеширом на глави, ужетом обмотаним око тела и седефним боджом о бедрима — такав је деценијама изгледао први поморац бајонске флоте Етјен Пело. Био је потомак једне од најстаријих француских поморских породица.

Ступио је као ђак-поморац на брод још у тринаестој години. Касније се истакао на гусарском броду чувеног Жана Далбарда који је једног дана доцније постао министар морнарице. У тешком бродолому марта 1793. године недалеко од Исланда, извукао је поред свега још неколицине, живу главу. За време француске револуције ступио је на један од најбољих бајонских крсташа који су се прикључили за непријатељске бродове да би са њега Французи јуришали на изненађене људе.

Пело је годинама био први капетан на броду „Генерал Димурје“. Почетком 1794. извршио је напад на велику шпанску галију Сантијаго да Чиле која је крцата драгоценостима пловила из Перуа. У јуришу је погинуло више од 50 непријатељских војника а сам Пело је рањен, али то му није сметало да напуни цепове златницима. Само, слава гусарских подвига је кратког века. Већ после неколико дана надмоћни енглески бродо-

Велики пустолов и лакрдијаш с краја осамнаестог и почетка деветнаестог века био је француски патриота. — Прослављен се у небројеним подвизима против Енглеза и Шпанаца. — Етјен Пело је био неуморан хавгајца, гусар и пират који се на своју руку борио против непријатеља Француске. — Више од 20 пута умакао је из затвора и заробљеништва и умро у 81. години од природне смрти.

РЕДАК ПУСТОЛОВ

ви су запленили „Генерала Димурје“ избичевали његову посаду и опљачкали благо које су Французи запленили од Шпанаца.

Морнари су као заробљеници одведени у Портсмаут. Пело је почео да кука на сав глас због неподношљивих болова од ране задобијене у боју са Шпанцима. Захтевао је да га пребаци у болницу. Енглези су се сажалили и дозволили му чак и да се купа у мору да би се што пре опоравио. Пело никада није чекао да му се двапут пружи по годан тренутак. Мада са отвореном раном, пливао је више од два километра до првог већег чамца, исекао је његову ужад са лангерима ножем који је увек са собом носио и веслајући дан и ноћ прешао је преко Ламанша у Француску.

Затекао је Вандеју у пожару. Придружио се групи револуционара које је гонио краљевски официр Шарет. Понудили су му пушку али је он у тој ситуацији више волео да се прихвати носила и да преноси болеснике. Његов прорачун се показао добар: ускоро су наишле снажне непријатељске јединице и у кратком окршају потукле све републиканце. Пело је заробљен али како су рејалисти оценили да има њушку шпијуна ставили су га уза зид за стрељање. У том тренутку прошао је Шарет и Пело је направно неку шалу која се допадала официру — ослободио га је од 12 хитаца у груди. Тог дана Пело је потпуно оседео.

Све до 1797. године служио је час на државним ратним бродовима а час на брзим гусарским једрењацима. Истакао се у многим окршајима али је 8. августа те године био лоше среће: енглеска фрегата „Ратоборна“ потопила је његов брод и он је транспортован у обалски град Ри. Стрпљив су га у добро чувану тврђаву из које се транспортују робљаши за рад на понтонима.

Међу суморним и дивљим гусарима Пело је био једини ведар лик. Без престанка је правно клоновске гримасе. Ни најстрожији енглески чувари нису се могли уздржати од смеха. Прво су му дозволили да се погне на тврђавске зидове „да би оценио да ли су енглеске даме згодније од Францускиња“. Док је пред стражарима који су се грохо-

том смејали, изводио своје лакрдије одшкринула се једна завесица на прозору затворског замка и једна љупка, млада жена запрепастила се од чуда: било је то први пут да се у затвору људи тако слатко и од срца смеју. Млада жена је била супруга управника затвора и она је затражила да јој представи тог лакрдијаша. Ускоро су се све жене енглеских официра почеле отимати о Пела који их је увесељавао.

Једног дана Пело је објавио да ће увече приказати пантомиму „Хроми генерал“. Жена управника затвора му је ставила на располагање празничну униформу свог мужа који је и то вече као и обично пијанчио.

У раскошној црвеној униформи представљао је америчког генерала кога су његове трупе напустиле усред шуме. Својим гледаоцима, међу којима су били и многи чувари, наговестио је да се за други чин мора пресвући. Пљескање се још није било утишало а Пело се већ извукао из дворане и кроз празну тврђаву умакао на улицу. Убио је првог Енглеза кога је срео, обукао његово цивилно одело и упутио се према Фолкстауну. Ту је имао једног пријатеља Француза који је држао гостионицу и код њега се сакрио.

Док се спремао да легне Пело је из суседне собе чуо вриску једне жене. Провалио је у собу и затекао енглеског генерала Хоупа како штапом бије неку младу девојку. Скочио је на њега, отео му батину и у наступу јарости покушао да га избаци кроз прозор.

Младу жену, Францускињу из Лијежа, отео је генерал од родитеља обећавајући јој брак. Када је стигла у Енглеску сазнала је да он ту има жену и децу. Молила је Пела да јој помогне и спасе је из туђе земље.

Увек је био спреман да учини добро. Преобукао је девојку у мушко одело и са два енглеска морнара наклоњена републици и револуцији укрцао се на мали катер који је пуним једрима отпловио према Француској.

Телеграфски сигнали су за то време јављали о бекству и једна ратна фрегата кренула је у потеру за њима. Убрзо су бродови пристигли безгунџе и засули их кишом олова. У бродолому се лукави

Пело изгубио — запловио у плитке, песковите воде и умакао на суво. Био је то један од најуспелијих подвига у његовом животу.

Већ после неколико недеља он се на малом броду Борделе поново сукобио са надмоћним енглеским снагама. Читавих 114 миља покушавао је да заваара траг Енглезима али се на крају ипак предао.

Енглези су га одвели прво у Корк а затим у Кинзал и ту га затворили на једном понтову усред велике мочваре. Сви они који су пре њега покушали да одатле умакну утопили су се у мочвари јер их је густо и тешко блато поукло на дно. Пело је помоћу четири дашчице направио неку врсту смучки за воду и муљ и по цену натчовечанских напора успео да пређе мочвару у правцу Даблина. У луци се укрцао у први брод за Португалију. После је у мантији ходочасника и са штапом испосника доживео чак и почести — на путу до Француске клањали су му се као свецу и били срећни да му понуде преноћиште и храну.

Са својим брзим једрењаком „Генералом Огуроом“ он је из Бајоне нападао енглеске трговачке и ратне бродове. Плен је увек био богат и његови људи који су међусобно делили злато, прстење, сатове и друге драгоцености — обожавају су га. Једном приликом је за један дан заробио десет енглеских бродова и све их је заједно довео у луку где их је целокупно становништво на обали дочекало.

У гостионици је поручио јела и пића за све људе. После вечере је у позориште да присуствује извођењу једне опере са балетом. Када су објавили једну баскијску игру Пело више није могао да издржи — прескочио је оркестар и обрео се на бини.

Баскијска игра, ово? Гусар Пело ће вам показати како се игра у Хендају — и почео је да изводи вратоломне скокове преко главе. Вртео се као чигра и уз помамо пљескање једног дела публике и псовања другог завршио је „тачку“.

Морнари су у својим ложама скакали од радости, али су имали времена и довикнули

му да је полиција обавештена о нeredу који прави и да ће га ухапсити. Пело није чекао двапут да му се каже: уз два скока нашао се на улици.

Докопао се брода, широко развио једра и ускоро запловио пучином која је за њега значила слободу.

Сви су мислили да је у једном окршају 1806. године најзад долијао. Вратио се у Бајон тешко повређен, без ока, засеченог врата и здробљених бутине. Хирурзи су донели одлуку да му одмах ампутирају ногу.

Довољавам вам да ми сечете нос, оба ува, чак и врат — узвикнуо је Пело, али ногу не дам. Гусар може живети само са две ноге!

Лекари га нису слушали и везали су га за операциони сто. Али Пело је још имао снаге — отео се, разбацио је стере и поломио хируршке ножеве. Лекари су се нашли у чуду и умакли из сале.

У једној приватној кући у Бајону он је оздравио. Изгубио је око, врат му је остао укочен али је спасао ногу.

Свој гусарски занат је наставио: поново је тукао Ен-

глезе, заробљавао њихове бродове и пленио њихово благо. На броду „Ретур“ заробили су га 1807. ко зна по који пут. Чим се искрцао у добро познатом граду Корку он је почео да кује планове за бекство. Обукао је ципеле наопачко тако да су му пете дошле код прстију и скренуо првом улицом. Гониоци, заварани његовим траговима, пошли су у супротном правцу.

Затим је у цаку за поврће стигао у Килмалв. Али разбојници су на последњој деоници пута која је водила ка обали напали караван трговца који је преносио робу и запленили њихове. Њихово запрепашћење није било мало када су у једном од њих нашли човека без ока и са укоченим вратом!

Тако је Пело поново допао у ропство. Енглези су га затворили на једном острву, удаљеном готово десет километара од копна. Пело се опет снашао: везао је бурнице за леђа, ставио у њега кору свог хлеба и пливајући, за осам сати, стигао до обале. На жалост је нашао чамца, скочио у њега, завеслао и после неколико сати је био наспод пучине. Ту га је пресрела једна енглеска крстарица. Враћен је у Енглеску и поверен на чување тамничару чувеном по злу.

Свог зловољног чувара Пело је развесељавао од јутра до мрака. Енглез га је пратио као сенка па су заједно пили по крчмама и веселили се до зоре. Једног јутра Пело је већ пијаном чувару снао опјум у вино и чим је овај заспао, умакао је.

У Француску, где се Пело пребацио, допрли су гласови да је тамничар отрован опјумом умро и да је енглески суд Пелoa у одсуству осудио на смрт вешањем. Пело је био сигуран да је добро одмерио дозу опјума и да она није могла усмртити чувара. Мислио је план — на запрепашћење свих Енглеза, обрео се у Доверу. Лошао је добровољно да затражи ревизију суђења и докаже своју невиност.

И заиста суђење је било инсценирано. У међувремену је његов тамничар прездравио и ускоро се појавио пред њим јер му је преко штампе обећао високу доживотну ренту. Тако је Пело изложио енглеску правосудје руглу и подсмеху. Судије су предлагале да се Пело ослободи и да му се омогући повратак у Француску. Гусар је међутим био упоран — захтевао је ревизију суђења и јавну рехабилитацију. Тако је краљевски суд морао да поништи пресуду која је изречена у његовом одсуству и да га јавно прогласи невиним.

— Правда и Пело су обешани у Енглеској. Живео Пело и правда! — говорио је он.

Још неколико година затим Пело је пловио морима. Напустио је пустоловине тек 1812. године и умро је у Хендају, 30. априла 1836. у 91. години.

ОД КОКОСОВЕ ПАЛМЕ:

Кокосова палма, по нека висока и око 30 метара, расте на свим острвима Индонезије. Из њених плодова — кокосових ораха добија се копра.

Плод обавијен влакнастом љуском тврђ је. У њему је језгро и сок, такозвано кокосово млеко, веома здраво и осежавајуће нарочито за тропске врућине.

Сушено језгро кокосових ораха је копра. Име је настало од малајске речи „копепрах“ што значи кокосов орах. Свеже језгро кокосовог ораха садржи око 60% уља.

Чим се оберу, орасима се скида тврда влакнаста кора, која се не баца јер служи у разне сврхе. Језгро ораха — копра — суши се на сунцу или крај ватре и залакована у цакове извози се. Од те сушене копре прерадом се добија уље безбојно или бледољубе боје. Пречишћавањем овог сировог уља, када се из

њега уклоне масне киселине и разна нечистоћа, добија се укусно уље за производњу маргарина, биљне масти, за кување и као замена за какао-бутер у производњи чоколаде.

Непрерађено уље се употребљава за прављење специјалног „морнарског сапуна“ који се пени у морској води.

Од хиљаду крупних кокосових ораха може да се добије 250 килограма копре из које се исцеди више од 113,5 литара уља.

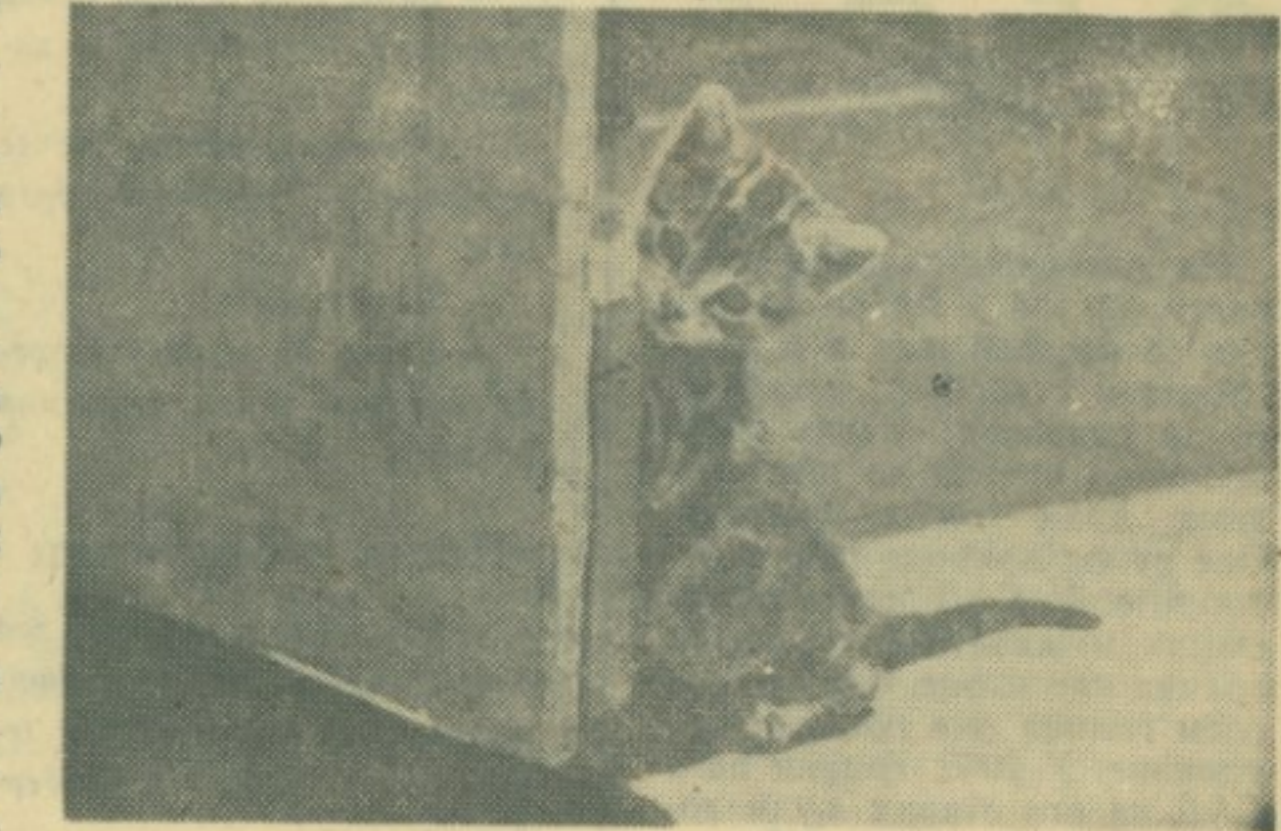
Цела кокосова палма је корисна: цвет се употребљава као додаток јелу, кокосово брашно — иструган плод на резанце, служи као састојак многих јела и колача, кокосово млеко је пријатан напитак, а стабло се употребљава за огрев и потребе грађевинарства. Лишће служи за плећење разноврсних котарица, женских торбица, асура за

прекривање кровова, спољна влакна око плода употребљавају се за прављење ујади, четки и отирача за ноге.

Копра се највише суши у

западном делу острва Јаве, Јужној Суматри, западном Калимантану, Сулавесију, Молучким острвима и југоисточном делу Индонезије.

ИЗ АЛБУМА ФОТОРЕПОРТЕРА

— ОХ, КАД БИХ МОГЛА САМО МАЛО ЈАЧЕ ДА ГУРНЕМ.

Воладори, људи-птице, спадају међу најсмелије акробате у Мексику. Да би извели традиционалне ритуалне игре ти, иначе снажни млади људи, доносе из прашуме велико и снажно дрво које учвршћују усред црквене порте, као јарбол. Кад се маскирају перјем и ставе маске на лице они изгледају као митолошке птице.

Веома брзо се и окретно пењу на врх јарбола где на специјалној платформи изводе игре уз звуке флаута. После овога сва шесторица везују ноге једним ужетом и бацају се с јарбола да висе као љуљашке и да се обрну у круг као на рингишпили. Маса света дивљ се вештини и храбрости ових људи и стално их бодри.

„Људи-птице“

НА СЛИЦИ СЕ ВИДИ „ЉУДСКИ ТОЧАК“ КОЈИ СЕ ОКРЕЉЕ УЗ СТРАШНУ ЛАРМУ И СТРАХ ГЛЕДАЛАЦА (горе); — ПОСЛЕ РИТУАЛНИХ ИГАРА НАСТАЈЕ ВУЧНА ЗАБАВА, ПОЉАВЉУ СЕ И ИГРАЧИ НА ШТУЛАМА КОЈИ УЗ ЗВУКЕ МУЗИКЕ ИЗВОДЕ МОДЕРНЕ ИГРЕ (доле)

КАЗНА ЗА ЦИНОВЕ И ВИЛЕЊАКЕ

Цинови, вилењаци и велики зли вукови могу и треба да остану у децијим бајкама све док им не допустимо да на крају приче они победе.

Ово мишљење изнела је недавно једна од познатих стручњака за психоанализу Ен Вејс. Родитељима и васпитачима она чак саветује да малишанима, који увече одбијају да иду на спавање због тога што их ноћу муче страшни снови, испричају причу о злом вуку или некој другој личности из света лечјих бајки која улива страх. Али, при том се мора строго pazити да на крају приче та зла личност буде заслужено кажњена. Зло никад не сме да тријумфује. На тај начин дете ће бити задовољно и мирно ће заспати.

Најприкладније приче за децу су бајке браће Грим. Дете има, по мишљењу Ен Вејс, одређену представу о „злом вуку“ чак иако никад у животу није видело правог вука. Ако се ова представа помоћу бајки на неки начин уништи, она може код детета да остави рђаве последице. И поред тога што бајкама недостаје логика, оне имају ту особину да деци покажу како се живот састоји од жалости и радости и да је увек могућно, ако се уложи труд и напор, достићи срећу.

МОТОРИЗОВАНИ ОВЧАРСКИ ПСИ

Чак и међу овчарским псима нестаће ускоро и последњег пешака. Пси — чувари стада оваца, који су чак и у данашње доба високо развијене технике исто толико неопходни као и сами пастири, биће моторизовани. Једна велика фарма у Аустралији на чијим ливадама пасе 45.000 оваца моторизовала је своје пастире и овчарске псе. Пастири су добили скутере на којима обилазе стада. Пси их прате чучећи на задњем седишту и скачу кад год треба завести ред у стаду. Контролу над моторизованим пастирима и псима врши сопственик фарме из — сопственог авиона.

Његов јеловник

Примо Карнера, бивши првак света свих категорија био је, прича се, највећи колос на рингу. Још пре рата он се повукао и оженио. Пре свог сусрета са Шаркијем имао је 119 килограма, а његов свакодневни ручак се састојао, према белешци једног новинара, из следећег:

- 6 натур-шницли,
- 22 палачинке,
- 4 јабуке,
- 5 великих шоља кафе,
- 2 тањира салате,
- 1 килограм хлеба,
- 2 литра киселе воде.

За ужину је Карнера јео два килограма кобасица са поврћем. Није му ни ово било довољно, осећао је да би појео још више, али му менаџер није дозвољавао, нарочито пре меча, јер је сматрао да би му шкодило. Тек после борбе могао је да поједе свој пун оброк, али новинари нису забележили како је он изгледао.

За трен ока

Сматра се да је најкраћи бокс меч трајао један и по секунд. Одржан је 1926. године у Монреалу између Ал Фаремана и Рубин Ровена и завршио се за трен ока. Чим је одјекнуо гонг, Ал Фареман је успео да удари прецизним и снажним крошеом свога противника у врх браде и овај се сручио на ринг. Судија је одбројао до десет и пошто се Ровен није подигао борба је завршена.

„ХИЉАДУ“ ВЕСТИ ИЗ БОКСА

Неуспех...

Када је 1919. године Џек Демпси освојио титулу првака света тешке категорије учинио је, по мишљењу његових симпатизера, велику грешку што је на све могуће начине користио своју популарност да би дошао до новца.

Његов менаџер Док Керкс одвео га је у Холивуд и тамо сликао са Чарли Чаплином, Мери Пикфорд и Дугласом Фербанксом. Тада је потписао и уговор са једним циркусом где је два месеца играо клоуна у рукавицама, а учествовао је и у једном филму за незнатну награду.

Мање него што се мисли

Од првих званичних боксерских борби до 1940. године на рингу се десио 41 смртни случај, од којих је 29 умрло од излива крви у мо-

Јавно мњење се бунило сма трајући да овакви поступци не одговарају светском прваку и да се он не понаша као прави спортиста. Последнице су се одмах испоиле: у Сан Франциску, приликом премијере филма у коме је он играо главну улогу, навјачи су бацали на екран јаја, парадајз и труло воће, а затим демолирали намештај. Управа је била принуђена да прекине представу и да скине филм с репертоара, а Демпси се да се повуче са ринга. Тек после шест месеци, кад су се духови стишали, вратио се, али је тешко повратио ранију популарност.

Овај број је релативно мали према броју жртава у другим спортовима, као на пример, у аутомобилизму или бициклизму.

Тешка несрећа

Најтежа несрећа која може да се догоди једном боксеру задесила је Џима Брадока када се налазио на врхунцу успеха. Управо кад је ређао победе једну за другом, због чега је његова популарност све више расла — дошла је катастрофа. У борби са Кидом Левингтоном Брадок је сломио обе руке. Таква несрећа није задесила ниједног боксера.

Изгледало је да је његова каријера завршена. Нестао је с ринга и с породицом живео у беди, јер је уштеђевина отишла на лечење. Када је оздравно добио је место у пристаништу као обалски радник. Међутим, овај рад му је очврсно руке и дао му наду — поново је покушао срећу на рингу. После неколико победа нокаутом, Брадок је савладао Макса Бера и освојио титулу првака света тешке категорије.

ТВРДИЧЛУК БЕЛГИЈАНАЦА

Белгијанци нису Шкотланђани, али их једна карактерна особина доста приближава. То је изузетна штељивост. О томе, између осталог, говори и ценовник у једној кафани у Брислу на коме пише следеће: „Кафа 5 франака; права кафа 7 франака; добра црна кафа 10 франака.“

Овакав ценовник заиста је тешко замислити у некој другој земљи.

WALT DISNEY'S ШВАЈЦАРСКИ РОБИНЗОНИ

ДОК СУ СЕ ГУСАРИ ПРИБЛИЖАВАЛИ, ПОРОДИЦА ЈЕ ЖУРНО НАПУСТИЛА СВОЈУ КУЉУ НА ДРВЕЌУ...

ПАЗИТЕ НА МИНЕ КОЈЕ СМО ПОСТАВИЛИ!

... И ПОХИТАЛА КА СВОЈОЈ Тврђави НА ВРХУ БРДА

БРЗО! БЕК СЕ ИСКРЦАВАЈУ!

САД ПОЦИЊЕ ОДЛУЧНА БИТКА...

ГУСАРИ СУ ЖУРНИ НА ОБАЛУ... ПРЕКО ПЛАЖЕ ЗАСЕЈАНЕ МИНАМА...

ОСТАВЉАЈУКИ РАЊЕНИКЕ, ПОЛЕТЕЛИ СУ ПРЕМА Тврђави НА БРДУ...

КАМЕЊЕ! САД!

ЈАВИНА ОД КАМЕЊА СРУЧИЛА СЕ НИЗ БРАСКУ ПАДИНУ...

НАПАДАЧИ СУ УСТУКНУЛИ, А ЗАТИМ ПОНОВО КРЕНУЛИ У НАПАД

БРАО НАБУЈАЛА РЕЧНА БУЈИЦА, ЗАТУЊАЛА СУ ОГРОМНА СТАБЛА ОБАРАЈУКИ СВЕ ПРЕД СОБОМ...

НАСТАВИТЕ СЕ

ВЕШТИЈИ ОД ХУДИНИЈА

У доба чувеног Худинија није било хеликоптера па није ни могао пред публиком да прикаже како се ослобађа из ланаца док висе у ваздуху. Сада се појавио млади Енглез Тимоти Дил-Расел који тежи да надмаши и самог Худинија. Свој последњи подвиг извео је висећи о хеликоптеру који је летео 34 метра над земљом.

Поред овога Тимоти је већ „бежао“ из тенкова с водом, ковчега с ледом и окованих буради. Његово последње бекство из хелије чувеног затвора у Њујорку где је био везан ланцима за вид и закључан са три катанца, премашило је све, чак и његов подвиг у ваздуху.

ПИЛОТ ХЕЛИКОПТЕРА
НАВЛАЧИ ТИМОТИЈУ
ЛЕУДАЧКУ КОШУЉУ

ЗАТВАРА КАТАНЦЕ НА ЛАНЦИМА КОЈИМА ЈЕ ВЕЗАН ПЕРЕ ТОГА СТАВЉЕНЕ СУ МУ ЛИСИЦЕ НА РУКЕ

ТИМОТИЈУ, ИАКО ВИСИ НА 34 МЕТРА ОД ЗЕМЉЕ, СМЕЈЕ СЕ ДОК СЕ ПРИПРЕМА ЗА „БЕКСТВО“ КОЈЕ ДОТЛЕ НИКАД НИЈЕ ПОКУШАО

ПОСЛЕ 30 СЕКУНДИ И НЕКОЛИКО БРЗИХ ОБРТА И ТРЗАЈА НА КРАЈУ КОНОПЦА, ДУПЛО ЗАКЉУЧАНИ ЛАНАЦ ОКО ТИМОТИЈА ПАДА НА ЗЕМЉУ, И ЛИСИЦЕ СУ УБРЗО СИПАЛЕ СА ЊЕГА ЗАЈЕДНО С ЛУДАЧКОМ КОШУЉОМ. ЦЕЛА ОВА „ОПЕРАЦИЈА“ ТРАЈАЛА ЈЕ 106 СЕКУНДИ

Наш логор се налазио у дивљем крају земље Бепуна, испресецаној цунглом, мочварама и саванама. Са мном су били моји пријатељи Роберт и Даглас Џиб, три домороца и Чинки, петнаестомесечна лавица коју смо нашли као младунче и припитомили је.

Налазили смо се сви те вечери у близини логора. Изненада једно лавче се појави из таме тропске ноћи, а за њим још два. Три безимена сирочета цунгле изашла су из густога привучена неком убијеном дивљом животињом. Покушали смо да их снимимо, али када смо упалили ручни рефлектор они ишчезоше као сенке.

Одлучили смо да их ухватимо. Не зато да бисмо их послали у зоолошки врт, већ једноставно да они не би умрли од глади, или постали плен крвожедних хијена. Али како да их све троје ухватимо? Знали смо да ће се они враћати на ово место све док постоје остаци убијене животиње. Трап за хватање пружио је једину наду.

Целог идућег дана Роберт и Даглас провели су копајући јаму јер је тле било тврдо и каменито. Јаму смо прекрили грањем и уништили сваки траг нашег присуства. Са мало среће могли смо да ухватимо младе лавове.

У Јами

Те ноћи, док су Роберт и Даглас спавали, седела сам у нашем аутомобилу — амфибији. Ноћ је била испуњена разноврсним гласовима прашуме. Изненада, чула сам шум: лавови су се кроз траву привлачили жртви. Тренутак доцније, чула сам их како једу. Пробудила сам Роберта и Дагласа. Ослушкивали смо.

Тишину наједном испуни лавовска рика и ломљана грања. Потрчали смо ка јами. Лампом смо осветлили унутрашњост клопке где су се два, од три лавчета, бесно промињала и шапама ударала о зидове јаме. Овако их нисмо могли оставити. Гране су падале и они су, пењући се на њих, могли да изађу напоље. Али, свако приближавање изазивало је њихово непријатно режање. Једино је остало да се јаму прекрије новим јачим гранама и да се тако сачека јутро.

Док су Роберт и Даглас припремали грање, ја сам се поново приближила и погледала у јаму. Онај агресивнији — кога смо назвали Оберон, имао је сјајне оранж очу. Његова сестра, мирних сивих очију, уплашено је крила своју главу испод његовог тела.

Када је јаму била прекривена, вратила сам се у ауто. Чула сам доцније оштро шуштање траве. Роберт је дотрчао и јавио ми да је лавица успела да побегне. То нас је све ражалостило. Да је јаму била само пола метра дубља... Овако, ништа нам није остало него да бар сачувамо мужјака.

Када смо ујутру дошли затекли смо га у јами. Мрежом смо га ухватили и довели у логор. Привезали смо га ланцем за дрво. Преостало нам је још да га припитомимо. Али, ако је икада постојало неко неукротиво шумско младунче — то је био Оберон. По цео дан је травао и гризао ланац, а увек нас је дочекивао искеженим зубима. Једном приликом када му се један од домороца приближио ујео га је за ногу.

Једино му се Чинки приближавала слободно. Она је била као члан наше породице, спавала је на кревету под шатором, и као нека велика мачка умљавала се око наших ногу. Да ли ће се Оберон припитомити као Чинки? Да ли ће сконити пријатељство са људима?

Зов цунгле

Постоје ноћи када је афричка прашума тиха. Али има других када изгледа да је све живо у покрету. И тада смо схватили колико је јак зов цунгле који је мамио Оберона.

„Зов који ноћу бруји прашумом — то је радост и жудња за слободом“ — Џун Кеј

СИРОЧЕ ЦУНГЛЕ

Прешли смо у мочварне пределе Окаванго. Оберон је и даље био дивљак и неприступачан. Гризао је ланац причвршћен око врата по коме му је већ расла густа грива, и режао на нас. Налазили смо се ипак да ће се временом припитомити. Ноћу када би до логора допирала рика дивљих лавова, Оберон је постајао још дивљији, одазивао се на сваки зов, а уплашена Чинки долазила би да крај нас затражи заштиту.

Једне ноћи изгледало је да су лавови опколили наш логор. Од њихове рике нисмо могли да спавамо. Ујутру један домороца умало што није пао преко једне лавице. На први поглед учинило му се да је то Чинки, али уместо уобичајеног поздрава наше миљенице, престрашило га је режање изненађене и уплашене животиње која је шмугнула у траву.

Често смо мењали место логоровања. Како нисмо имали кавез за Оберона, увек смо га пре поласка везивали. У последње време почео је

да се показује помирљивији. Прво према Чинки, а онда и према нама. Једном, након са ланцем око врата, придружио се Чинки која се играла у трави. Све чешће је, без режања, дозвољавао да му се принесне храна. Требало је да и ми нешто учинимо за њега. Одлучили смо да му путовање учинимо удобнијим.

Кренули смо тог јутра да поставимо логор на ново место. Оберон смо сместили у једно празно петролејско бурето. Сви смо скочили, али је он пројурно поред нас и упутио се право у цунглу. Бацали смо храну за њим, звали га, али се он није ни окренуо. Када је нестао у густој прашуми, знали смо да нас је заувек напустио.

Последњи поздрав

Једна мисао нас је тешила: Оберон није био сада нејак маче. Одрастао је, тежио је

око 35 килограма и био врло мишићав — могао је да хвата птице и мање животиње да се њима храни.

После два месеца смо се вратили у ову област. Пошли смо једног дана у лов водећи са собом Чинки да бисмо је вежбао. Она је била испред нас али је наједном застала, наћуњила уши и почела да се повлачи. Из једног жбуна појавио се млад лав. Кад је окренуо главу према нама, познала сам његове пламтеће очи. Био је то Оберон.

Његове очи оранж боје и бразда коју му је ланац усекао на врату, казали су ми да је то он. Оберон је само блеснуо очима, жмирнуо као да хоће да нас последњи пут поздрав и нестао у жбуњу.

Неколико минута пратили смо у прашумом тлу његове трагове и трагове још седам лавова.

Оберон је, значи, био усвојен од своје браће. Његове позиве за заштиту дивљина је разумела и прихватила га. Он се вратио цунгли.

ШКОТСКИ ЈУБИЛЕЈ

У Шкотској није лако бити чиновник. Прво: плате су мале, друго: оне су увек мале, а треће: пре ће свет пропасти него што ће она порасти.

Мак Пил, књиговођа фирме Макдоналд и Флатер, знао је то врло добро јер је био најстарији наместеник фирме и као такав имао плату која се није променила већ више од 20 година.

Али сада се приближавао Мак Пилов 25-годишњи јубилеј и оно чему се није смео надати за све време откако

је ступио у фирму, учинило му се сада на домаку руке: прва повишица плате.

На крају крајева провести 25 година у служби једне фирме није мала ствар. За све то време био је одан и вредан, свој посао је савесно обављао и само један једини пут боловао је недељу дана.

Чинило му се да је то био леп успех и зато је прозичаво очекивао дан када ће се завршити 25 година његовог уласка у фирму.

На тај дан Мак Пил је позван код господина Макдоналда. „Дакле ипак“ — по-

радовао се у себи. Надао се добром — већ и због свежег каранфила који је управа фирме, њему у част, ставила на његов писаћи сто: одавали су признање његовој верној служби и зато он пун наде ступи у собу свога шефа.

— Мак Пиле — рече Макдоналд и понуди свога књиговођу да садне што досада није никад учинио јер се сто лица на коју се често седа лако излиже. — Мак Пиле, позвао сам вас да вам на 25-годишњицу ваше сарадње са нашом фирмом саопштим радосну вест.

— Свестан сам части коју ми указујете, господине директоре — дочека он дрхтањем гласом.

Директор климну благонаклоно главом и настави:

— Укратко, Мак Пиле, ви сте заслужили признање за вашу верну службу и ја и мој кампањон одлучили смо да вам од данас дамо десет...

— ... десет фунти повишице плате, господине директоре...? — ускликну Мак Пил радосно.

Директор набра чело и готово љутит рече:

— Повишице плате, Мак Пиле? Ви ћете од данас добити десет...

— Десет...? — узурјано прихвати Мак Пил.

— ... десет минута плаћеног подневног одмора — заврши Макдоналд ледено — које ћете изволети употребити на то да ми донесете из банке берзански извештај!

Најсевернија беба

У совјетској поларној станици „Дружни“ која се налази на осамдесетом степеној северне географске ширине угледала је недавно свет једна беба. Девојчица, која је добила име Наташа, моћи ће касније да се похвали да је самим својим рођењем поставила светски рекорд: јер на тој географској ширини још ниједно дете није пре ње, рођено. Отац „најсеверније бебе“ на свету је метеоролог а мати води кантину поларне станице.

Баспословно...

На недавној аукционој продаји у Њујорку једна поштанска авионска марка од 24 цента издата у САД 1918. године, са изврнутим авионом у средини, продата је за 9.200 долара. Само један табак од 100 марака продат је пре него што су ове погрешно одштампане марке повучене из оптицаја. Сви власници ових марака, осим јучи девет, познати су данас у филателистичким круговима.

НА УБИТАЧНОЈ СТАВИ

Веровали су да је дошао крај мукама што их је довела Четврта непријатељска офанзива. Очекивали су предају и окрпење у Србији. Али на помоду је била нова још страшнија офанзива. Морали су, онако измучени и гладни, са свежим и незавидним ранама усиљеним маршем да пођу назад за Шћепан поље.

Страшан приказ

Што су му се више приближавали прикази су били све страшнији. Необичним путоказима била је обележена стаза којом су нешто раније пре њих прошли рањеници и тифусари из Седме дивизије.

На једној заравни, наслоњен уз оборено стабло крај пута, седио је један човек. Иако тежак рањеник, он је био свестан: знао је да је једини спас тамо негде напред, али није имао снаге да прати колону. Гибао се у телу и тако, ваљда, заваравало себе да иде.

На Шћепан пољу, у кућници крај пута на ивици шуме дочекао их је комесар њихове бригаде (Друге пролетерске) друг Крцун (Слободан Пенезић). Седио је поред ватре и причао о ономе што се дешавало у току дана, о покушају Немаца да пређу преко Таре и о храбром отпору 4. батаљона који их је вратио назад, и сада чврсто држао положаје на обали. Немци су још стално тукли топovima, али пролетери нису узмицали. Понека граната прелетела би преко кућице у којој је Крцун објашњавао нови задатак њихових батаљона (првог и другог) — одлазак на Вучево.

Верање уз стрмен

Нису сачекали дан. Не зато што им није био потребан одмор и сан, већ зато што је требало журити, закачити се пре Немаца на тај доминантни вис.

Почели су да се веру уз стрмен. Напор је то био и за одморне људе, а камоли за њих гладне и измучене. А кад су стигли, просто су попадали на тек оживелу траву.

Други батаљон, који је одмах продужио напред, већ се сударио с Немцима. Пуцњава на тренутак није престајала. Запрашале су и бомбе. Борци првог батаљона се још нису одморили али су и они ушли у борбу.

Пошто су одбацили Немце са Вучева и протерали их преко Сутјеске, други батаљон је остао на достигнутој линији, а први се упутио ка Сухој да би затворио клисуру ка Гацку и Фочи.

Немци у ватреном цаку

Чете су у Сухој биле тако постављене да се нападач увек могао намами у ватрени цак.

Једног јутра, у саму зору, на путу из Фоче, указала се

кратка колона једне чете. Први су већ стигли до уског грла који је био на мушници митраљезца Стојчића. Али он није ни мрдуо. Сачекаће док у теснац уђе читава чета, и кад кроз грлић прође и последњи војник, затвориће пролаз. Минобаци ниће дозволити ником да се врати.

Стојчић је већ био нестрпљив на свом лејају. Немачка чета је готово прошла, само још један војник — и он притисну обарач. Истог часа зашуста миња и паде крај пута засипајући парчадима Немце.

Са свих страна се на њих сручила ватра, и они су брзо били уништени.

Предаја или скок у воду

Сутрадан око подне када се дигла магла, из Гацка се појавила друга колона. Знатно јача и у другом распореду: с леве и десне стране теснаца ишла су обезбеђења. Пут им је крчила артиљеријска ватра а потпомагали су их и авиони. Обезбеђења су, природно, напредовала брзо, али пролетери нису могли туђи јер су се они збили уз саме стене, у мртви угао.

Митраљезац је опет пропустио Немце: набројао их је око деведесет и тек онда затворио пролаз. Оне што су већ ушли уништаваће чета, а оне који покушавају да притрче у помоћ одсеченој деведесеторици косиће на уском простору митраљезаца.

Иако им из ове клопке није било излаза, Немци су се опирали жестоко. Сломљени су тек предвече.

Преостале су само две мање групе, збијене на уском простору. Постојале су свега две могућности: да се предаду или да скачу у воду. Изабрали су ово друго. Стојчић је са обале гледао како се немоћно батргају по води и позвао их да се предаду. Један за другим, мокри и промрзли, почели су да излазе. Вода се целила са њих а они су молили милост.

Гранате су тада са оне стране учестале. Падале су свуда. Једна је треснула недалеко од заклона у коме је био штаб батаљона и теже ранила команданта у ногу.

Болница у првим борбеним редовима

Рањеник се истог дана предвече, по киши, вратио на Вучево. Затекао је приказ који се у многоме разликовао од оног што му је остао у сећању када је првог дана ступио на тај масив. И онда је ту било војске, али сада су се сте-

кле болнице преоптерећене рањеницима, кухиње, коморе. Донели су једног рањеника и спустили га пред колибу. Иако преломљене ноге, питао је где му је чизма, Тражио је торбу, пушку и муницију. Онда се примирно, а кад су га погледали био је мртав.

Болница Друге дивизије е којом је ишао командант I батаљона ни по чему више није личила на то, јер нити је могла пружити лекарску помоћ, нити се кретала на одстојању као обично. То је била дуга колона рањеника који су ишли крај самог стрељачког строја, такође у првим борбеним редовима.

Сви су већ били изгубили појам о времену и простору. Нису знали докле су већ стигли, колико траје то кретање и када ће се завршити. Само када се чује „одмор“ сви се навале у неки наслон и одмах задремају, а пре него што им се учини да су легли, буди их команда „покрет“.

Трка за лист пријемше

Само што су кренули после једног таквог одмора, је навал од рањеника је угледао

Професор Жозе Делгадо већ једанаест година са својим шпанским сарадницима на Јалском универзитету у САД, ствара једну нову технику — командовања мозгом помоћу електричних струјања са веће или мање удаљености.

Већ одавно је познато да се поједине духовне активности локализују у одређене мождане центре. Створен је врло прецизан „мождани атлас“ на коме се са великом тачношћу проналазе одређени центри. Исто тако је познато да се све активности из тих центара испољавају у виду слабих електричних струјања.

Прве експерименте је Делгадо извео у сарадњи са својом екипом: убадали су у мозак пацова, мачака и других животиња сићушне сребрне конце и проучавали струјања која се преносе преко ових електрода. Животиње за то време не осећају никакав бол и слободно се крећу. Тако се сазнало о струјањима док мозак уобичајено функционише.

Полазећи од оваквих сазнања професор Делгадо је решио да промени њихов ток — уместо да само региструје струјања која мозак шаље — он је сам слао у мозак струјања из нарочите батерије. За оковратник животиње везао је мали пријемни апарат са транзисторима спојен са мозгом електродама. Онда је са извесне уда-

лист цријемше (врста траве). Пошао је да га узме али је други био бржи и откинуо га пре њега, а притом приметно његову жалост и пружио му половину. Задовољан што ће прогутати залогај пришао је поточићу да уз мало воде прогута тај „дневни оброк“. Занесен осећањем сласти није ни приметио да је онај други лежао већ крај извора — мртав.

Командант I батаљона је као тежи рањеник имао коња.

— Дај ми коња, морам у извидницу! — рекао му је један дошљак:

— А шта ћу ја? — двоумио се командант.

— Седи ту и чекај, вратићу се.

Дао је коња и чуо како је откасао. У даљини се изгубио бат корака и последњих војника. А он је остао сам. Тек у ноћ наишао је неко из позадине, приметно га и упитао ко је.

Командант се јавио и објаснио шта му се десило, а непознати је у пролазу покушао да га утеши:

— Вртиће се, сигурно.

Перд зору, када је већ био изгубио наду, коњаник се заиста вратио.

Конопцима низ стену

Све се некако подносило. Али дошло је оно најтеже.

Челне чете су испред стене код Врничког потока почеле да се свијају у колону. Повлачили су се кроз узану вододерину између црних стена које се ни на који други начин нису могле савладати. Немци су непрекидно тај пролаз тукли митраљезима. Успеле су ипак да прођу готово све главне снаге, а пролаз је, зачудо, и даље остао под ватром немачких митраљеза. Шта се то дешавало?

Касније је тек постало јасно. Немци су у удубљена стене изнад провалије помоћу конопца спустили митраљезе и са тог недоступног места тукли уски пролаз који се није могао заобити. Ватра није престајала ни за један тренутак.

Кроз иглене уши

Кроз тај теснац затворен ватром, кроз те иглене уши, морала је да се провуче цела болница.

Командант је био у вршци, јер му се рана погоршала а мали курир Крајишник припијао се уз њега да би се загрејао.

Један рањеник је појурио на коњу. Половину стазе је прешао, а баш на средини, где су млазиви чељика најгушћи, коњ се спотакао, пропео и пао погођен. Преко његове главе прелетео је рањеник и треснуо у камење сав већ иначе измочен.

Други је пошао пузећи док су око њега шиштали метци. Рио је земљу до мртвог угла а онда јавио да је остао жив.

Са коња су силазили и рањеници са одсеченим стопалима, на која се данима већ нису ослањали. Сишао је уз помоћ другова и борац рањен у руку и обе ноге. Забауљаво је кроз теснац ђаволски споро, али другог излаза није било. Грчешито се хватало здравом руком за сваки каменчић а онда је рука малаксала и он стао да сачека рафал који га је сасекао.

Две девојке: једна глумица, а друга болничарка у карираној сукњи, пузиле су много брже али су их зрна приковала за земљу.

КОЊ И БИК

Добар коњ, носећи на себи младића, трчао је поигравају се. Види га бик, и почне, ругајући му се, говорити: „Нека би ја тако носио на мојој леђи то дете! Познато

би оно шта је бик! „Би ја“, одговори коњ, „зашто, које би ми поштење било дете с мене сметнути и над слабијим јунаштво показивати?“

Наравоученије

Поштени и истринитокрабри муж за срамоту себи вмењава (сматра) над слабијим своје јунаштво показивати. А зверонаравни варварин и над женама и децом своју срамотну и скотску храброст 'оће да покаже. Ако ништа, он и' граби и у ропство продаје. Да војска на војску и на градове удара то има свој разлог, али над невооружаним свирепствовати, неповину децу од родитеља растављати и у ропство предавати, ово нити је храброст ни витештво, него варварска и скотско безчеловечје.

ДОСЕТЉИВИ КЕЛНЕР

У једном ресторану у Болоњи стајало је на јеловнику: „Сладолед од малина 150 лира“, а мало даље: „Сладолед од малина 300 лира“.

Гост који није могао да реши загонетку позове келнера и упита га каква је разлика између ова два сладоледа од малина.

Келнер поћута и брзо одговори:

— Разлика је у 150 лира.

ВЕЋ ЈЕДАНАЕСТ ГОДИНА...

љености помоћу радија слао у одређене тачке мозга електрична струјања каква је раније добијао из мозга.

Резултати су били фантастични. Притискајући на одређено дугме он је чак и са велике даљине могао да командује покретима животиње. Притиском на једно дугме она је почињала да хода, а притиском на друго она би се зауставила или легала. Треће је покретало на десно, затим је устајала, прела, фрктала или беснела.

Експерименти су прво изведени на мачкама и мајмунима а онда тек на људима. Резултати су били слични: Код добровољних пацијената проузрокована је љуња, страх, жеђ, глад, осећање пријатељства или подозрења. Могу се пронавести и осећања наклоности или мржње.

Пацијент ни једног тренутка нема утисак да му је све то сугерисано споља, већ му се чини да су то његова савским природна осећања. Он не осећа никакву неадекватност и није свестан да други командује његовим духовним животом.

И поред овога Делгадови експерименти нам не откривају ништа ново о природи и процесу настајања људских мисли. У ствари они подражавају природу — стварају на истом месту мождане коре електрични подстицај који проузрокује, на пример, страх или које друго осећање.

Али док је у нормалном животу страх проузрокован одређеним узроком а глад и жеђ потребом за храном или течносту, Делгадо руши овај склад повезаности узрока и последица у нашем физиолошком животу. У стању

је чак да створи осећања противуречна стварним потребама. Експерименти су открили велики степен субјективности у разним нашим осећањима а такође и могућности да последица и узрок буду вештачки одвојени.

СА КЛАНИЦЕ *на* КОНКУРИПКИ

У ПРИРОДЊАЧКОМ МУЗЕЈУ

Д а сте били један од 13.000 посматрача великог националног конкуррипики у Медисон сквер гардену, у Њујорку, на дан 7. новембра 1959, присуствовали бисте необичној сцени. Кад се зачула музика, све су се очи упрле у вратнице у дну тркачке стазе, које је осветљавао један рефлектор. На њима се прво појавило петоро деце а за њима велики сиви коњ који, очигледно, није био чистокрван. Водили су га муж и жена, довели га до централне трибине и кад се осуо пљесак присутних, они су се окренули коњу и дубоко му се поклонили.

Његово је име „Снешко“, и тог вечера је проглашен за најбољег скакача на свету. Одушевљење је било изузетно јер се кроз публику већ пронела прича о његовој необичној историји.

Ником потребан

Непуне четири године пре тога „Снешко“ је поведе на кланицу. Био је јадан и уморан теглећи коњ о коме више нико није хтео да води рачуна. Па ипак, неко му је пришао...

Једног фебруарског дана 1956, Хари де Лејер, човек од 27 година, изишао је из своје штале за коње које изнајмљује за јахање становницима Лонг Ајленда. Пошао је на распродају шквартираних коња у Новој Холандији, у држави Пенсилванија. Хари је рођен на једној холандској фарми и одувек је волео коње. Прво као коњушар а затим као учитељ јахања зашто је да за мале паре купи још једно грло за своју ергелу, али јавна продаја је била закључена.

Довашши тога дана у градић у Пенсилванији, мислио је да за мале паре купи још једно грло за своју ергелу, али јавна продаја је била закључена.

Пролазећи пољаном он виде неколико бедних кљусали које су товарили за кланицу. Око му паде на једно сиво грло, мршаво и блатњаво, али у чијем је ходу било нешто живости. Лејер се обрати спроводнику:

— Да ли бисте ми продали овог коња?
— Зар ову мрцину? Да ли сте при себи?
— Свеједно, желим да је купим.

РАЗЛИКА

Кажу да је неки млади човек пришао Моцарту и запито га за савет како би могао брже да напредује у компоновању. Моцарт му на то одговори да ревносно и дуго вежба.

— Али ви нисте дуго вежбали када сте почели да компоњујете већ у својој дванаестог години! — рече младић.
— Да — насмеја се Моцарт — али не заборавите да сам припадао оној врсти људи који друге не питају за савет како се напредује.

ПАРИЗ ЈЕ СВЕ МАЛОКРВНИЈИ

Француска престоница стално губи обрадиве терене на чије место долазе камене и бетонске плоче. Травњака, башта и повртњака све је мање.

Крајем прошлог столећа у Паризу је још било 17.594 хектара за пољопривредну производњу и око 4.800 хектара за повртњаке. Прва цифра данас се смањила на 1.400 а друга на 571 хектар. У париском департману је 1892. било преко 3.000 пољопривредних произвођача, 1917. их је било свега 1539, и обрадива земља износила је свега 8% целокупне површине Париза. Све ове цифре говоре само о једном: плућа Париза су све мања и једнога дана ће сасвим нестати.

— Онда ми дајте 80 долара!

У току ноћи пао је снег, а сутрадан је цела породица дочекала камион са новим чланом ергеле. Кад је коњ спуштен на земљу, лагано је и тешко коракнуо. Жмиркао је на сунцу и онако сив и прљав смешно је изгледао на чистом снежном покривачу.

— Личи на снешка! — узвикнуло је најстарије дете Лејерових.

И тако му је остало име „Снешко“.

У новом дому

Сваки члан Лејерове породице добио је понеку дужност: прво су га мало тимарили, затим га трипут купали, добро га нахранили и после неколико дана први пут му ставили седло.

Хари је положио на земљу десетак балвана на растојању по 2 метра. Да би прешао преко њих, Снешко је морао да одмерава кораке. Први пут није успео — газио их је, заплитао се и посртао, и једва се извукао. Но убрзо се научио. Већ истог пролећа носио је у седлу прве јахаче, и неки ученици тражили су само њега.

Кад је затворио школу јахања, Хари де Лејер је учинио највећу погрешку у свом животу. Продао је „Снешка“ свом суседу лекару, али под једним условом: ако зажели да га он неком прода, може само Лејеру.

Ускоро се догодило нешто што нико није очекивао. Пошто је био одвојен од Лејера високом оградом, „Снешко“ је прескочио на другу страну и кроз баште и травњаке нашао је пут да се врати старом господару. То се поновило неколико пута, а кад се и полиција умешала, учитељ јахања је узео коња натраг.

Пошто је сазнао да „Снешко“ воли да прескаче, почео је са нарочитим вежбама. Лагано, постепено, али истрајно, он га је оспособљавао да савлађује све веће препоне. Најзад, с пролећа 1958, одлучио је да га испроба у друштву с неколико других одличних грла.

Невероватно изгледа ли на том такмичењу „Снешко“ није учинио ни најмању погрешку. Сваки час су гледаоци заустављали дах очекујући да се коњ заплете у штангле, но то се није догодило. Другог дана такмичења избио је на чело са чувеним расним грлом „Андантеа“. И баш тада се догодила незгода. Потковица му је јавно нажуљила предњу десну ногу због чега је изгледало да сутрадан неће моћи ни да се појави на завршном такмичењу.

Те ноћи Лејер није тренуо. Ставио је облогу на позлеђену ногу, обавио је комадом шаторског крила и мењао лед све до јутра. Кад је свануло, нога је била здрава здравцата, „Снешко“ је изишао на хиподром и победно „Андантеа“.

У току лета и јесени палале су ловорике са свих страна. Тада је дошао новембар, кад се у Медисону одржава трка године. Она траје осам дана и за то време се

елиминишу сва грла која не остваре потребан број бодова. „Снешко“ их је освојио колико и најбољи амерички скакач „Прва срећа“. Последњег дана стаза је била дуга и испресецана многим пре-

прекама. „Прва срећа“ је први пошао. Да ли због мноштва препона или због замора протеклих дана, „Прва срећа“ је оборио неколико препреда.

Тада је на стазу изашао

„Снешко“. На прву препреку је пошао без журбе. Лејер, његов једини стални јахач, мало га је притегао ногама и велики сиви коњ је полетео. Са тачношћу савршене живе машине он је продужио да прескаче. Прешао је преко врзине, преко зида, прескочио балване, жарак и све што се налазило на путу. Овде онде је понешто окрзнуо, али је учинио много мање грешака него његов супарник. Најзад се устремио на последњу препреку. У том часу Хари де Лејер је пустио дигине из руку да би целом свету показао да то није његова већ „Снешкова“ заслуга. Коњ је осетно лак додир бича на својим сапима, узлетео је као у небо и последња препона је била савладана.

Тако је један стари теглећи фармерски коњ однео прву награду на највећем америчком конкуррипики иако су му противници били многобројни чистокрвна грла.

Стари чувар у једном природњачком музеју у Холандији објашњавао је публици: — Овај бронтосаурус, кад је био жив, тежио је 30 тона, мозак му је износио свега 500 грама, а стар је 200 милиона и 33 године.

— Каква тачност! — промрси један из групе посетилаца.

На то други запита чувара:

— Хоћете ли ми рећи, како је установљено да је овај ске лет баш толико стар?

— Просто, — одговори чувар. — Кад сам се запослио у овом музеју, управник ми је рекао да бронтосаурус има 200 милиона година. Отада је прошло 33 године!

ШУНКА БЕЗ СОЛИ

Француски месари ће ускоро изнети на тржиште шунку у којој се неће налазити ни најмања количина соли, док ће све остале хранљиве састојке задржати у пуној мери. Она је намењена првенствено болесницима од јетре, бубрега, артериосклерозе и свима који желе да омршаве.

ЦРТА И ПИШЕ
Л. ОИШЕР

Тајни проналазак

У УНУТРАШЊОСТИ ВАЗДУХОПЛОВА НЕГДЕ ИЗНАД ОКЕАНА

ЗАДОВОЉАН САМ РАЗВОЈЕМ ДОГАЂАЈА. ЈЕДНА ВРАЊА НЕПРИЈАТНА ОСОБА ЈЕ СКАЉИЧЕНА НА СИГУРНО МЕСТО.

ОВОГА ПУТА СМО ТО ОДЛИЧНО ИЗВЕЛИ.

ТРЕЗОР ЈЕ ОПЕТ ПУН НАКИТА. БИЋЕ ПОСЛА „МАЈСТОРЕ“.

НАПРАВИЛИ СМО ДОБАР ЛОВ СА ДВА ПОСЛЕДЊА АВИОНА.

ЈАХТА НАС ЧЕКА НА ИСТОМ МЕСТУ. КАД ПРИМИМО ГОРИВО И ХРАЊИВУ, ЈАЋУ ОТИЋИ ЈАХТОМ У БАЗУ КАО И ОБИЧНО, ДА ОБАВИМ ПРОДАЈУ НАКИТА.

МАЛО КАСНИЈЕ, ВАЗДУХОПЛОВ ЈЕ ПОЧЕО ДА СЕ СПУШТА ПРЕМА МАЛОЈ ЈАХТИ.

ДА ЛИ ДЕ СВЕ ДОНЕТО?

ЈЕСТЕ, МАЈСТОРЕ. ИМА ДОСТА ТРЕБАЊЕ НАМ БАР ПОЛА САТА ДА ИСТОВАРИМО СВЕ.

ПОЖУРИМО, МАЈСТОРЕ! РАДАР ЈЕ УХВАТИО ПРИБЛИЖАВАЊЕ НЕКОГ АВИОНА.

НЕЗГОДНО... ДО ВРАЊА ВЕК СЕ СЛУЖЕ БРУЗАНЕ МОТОРА! БРЗО СПРЕМИТЕ СЕ ЗА ОДБРАНУ ЈЕР НЕ МОЖЕМО УЗЛЕТЕТИ ДОК НЕ ЗАВРШИМО ПОДАО.

АВИОН ЈЕ ПРИМЕТИО ВАЗДУХОПЛОВ И КОРИСТОРИ НАДМОРАН ПОЛОЖАЈ ОТПОЧЕО НАПАД.

УХ, ПОГОДИ МЕ!

ЧИНИ МИ СЕ ДА САМ ОВОГ ПУТА УДЕСИО!

ДОБРО ЈЕ, БРОЈ III. БИРЕШ ПОСЕБНО НАГРАЂЕН! САДА ВАС ОСТАВАЈАМ, А ДО СЛЕДЕКЕГ САСТАНКА ЗНАТЕ СВОЈ ЗАДАТАК!

НАСТАВИТЕ СЕ

Јаје се пржи у тањиру од хартије

Нови штедњаци омогућају домаћици да изведе готово мађионичарску вештину — да испржи јаје у тањиру од хартије. Ово је могућно захваљујући механизму који удвајава ваздух мешајући га са

плином а истовремено уклања ивице пламена у којима је температура највиша. Ваздух ствара између пламена и тањира јастук, због чега се тањир греје равномерно и не може да се запали.

Нов начин препарирања коже

Тврди се да је кожа за ципеле обрађена на нов начин пет пута јача и отпорнија од обичне коже. Ово се постиже

помоћу хемијског једињења полимера уретана. На слици се види разлика између ципеле од обичне коже и ципеле од препарираних коже које је као парице носио месец дана један осмогодишњи дечак.

КОМАНДИР НИЛСКОГ КОЊА

У прошлом рату смо у нашој јединици имали зоотехничара који је пред рат радио у зверо-совхозу.

Био је извиђач и тиме се поносио. Док смо били улогорени крај великог немачког града, командант позва зоотехничара:

- Ви сте зоотехничар?
- Да!
- Радите сте у зверо-совхозу?
- Да, на одгајивању самура и сребрних лисица.
- Одлично. Узмите аутомо бил и јавите се команданту града, он вас очекује.

— Смед ли знати због чега идем тамо, друже мајоре?

— Дознаћете, пожурите! Кад је зоотехничар стигао пред команданта, једног младог потпуковника, овај му рече:

— Очекује вас сложен задатак. У зоолошком врту треба да нахраните животиње, пошто нису јеле већ четири дана откако су Немци напустили град. Нилски коњ је рањен. Укажите му помоћ!

— Али... ја сам зоотехничар, имао сам посла само са лисицама.

— Никад ни ја нисам био командант града, предавао сам у школи музику. Пазите да се ни једној животињи ништа не деси.

Зоотехничар је у зоолошком врту нашао једног тигра, два медведа, многе мајмуне и птице. Преплашени јелени су били на слободи. Све

животиње су тражиле храну, а нилски коњ је урлајући пливао по базену.

Уз помоћ другова посао је брзо одмicao. Привукли су помоћу конопца нилског ко-

ња до решетака. Очистили су му рану, која није била озбиљна, залили је обилато јодом и залепили фластером.

Пошто је завршио задатак, зоотехничар се упутио команданту.

— Све је уреду! Могу ли се јавити својој чети?

— Не! На овом месту остаете док не нађемо неког погоднијег, о томе је обавеште на ваша јединица.

— Али, друже... Ја више не могу тамо да останем јер ме нилски коњ стално прати као кученце и деца ми се подсмевају.

— Морате све поднети — то вам спада у дужност.

И наша јединица је отпучала без зоотехничара. Тек после две недеље придружио нам се. Пријављујући се команданту он рече:

— Налог извршен. Зоолошки врт у реду. Нилски коњ излечен.

— Хвала!

И тако је зоотехничар постао командир нилског коња.

Мали скутер — велики возач

Мали али довољно јак скутер може да носи возача нормалне тежине и затим лако да

се спакује у простор за пртљак у аутомобилу или авиону. Мотор од 4 коњске снаге развија брзину од 50 км на час, а тежак је само 25 кг.

За човека без прстију

Ово је шведска верзија телефона са дугметима. Апа-

рат се не производи индустријски — направно га је Шведанан Ериксон само за личну употребу.

Потпуна газификација

У француском граду Лијежу, захваљујући богатим налазима земног глина у свим кућама биће уведене инсталације на глин, тако да ће он бити искључиви извор топлоте не енергије. Према плану, радови ће трајати 14 месеци.

ПАМЋЕЊЕ ГЛУМАЦА

Столећима се на глумце гледало с висине. Њима су људи пљескали али их ни су пуштали у

кућу. Тако је било свуда па и код нас све до краја прошлог века. Поред других, то је такође био један од разлога што се глумачком позиву није одавало више млађих људи и жена. „Конкуренција“, како се то данас каже, била је несравњено мања но данас. Много штошта се гледало глумцу кроз прсте па и то ако не зна улогу. Зато се често догађало да се шапач чује до половине партера, нарочито ако глумац слабије чује.

Данас је родитељима част ако им се син или кћи постане позоришту. Све су дужи редови оних који куцају на врата Академије за позоришну уметност. Установљени су пријемни испити, конкуренција је све јача а један од важних услова за пријем је способност памћења текста. Француски глумац и редитељ Кристијан

Жерар сматра да успех једног глумца за 50 одсто зависи од памћења, а после долазе све друге вредности.

Ако не рачунамо оно основно, одушевљење за позив и веру у себе, шта је глумцу још нарочито потребно? Две особине: одареност да је „присутан“ у свакој улози и — памћење. Ни књижевник, ни политичар, ни новинар, ни лекар, не зависе толико од своје меморије као позоришни човек. Она може да буде главни камен спотицања у његовој каријери. Али ако му је урођена, на њој може да зида све што му друге врлине допуштају.

Врло је мало оних који су обдарени изузетним памћењем, што се већ за време самих студија примети. Студирање драмске уметности често се претвара у борбу за савлађивање текстова класичног и савременог позоришта. После много мука успева се да улога тече глатко „као вода“.

Улога се тешко учи не само услед веће или мање способности памћења, већ и зато што глумци, док је уче,

као и сви други људи, имају „сто ствари у глави“. Ту су свакојаке животне бриге које избијају у први ред. Како одстранити то „стање“ да би човек остао само при мислима из своје улоге, како је научити као „воду“, како не побркати речи из позоришних комада Шоа, Горког, Мусића, Шекспира и толиких других који су на репертоару? Публика која удобно седи у позоришту никад не може да сазна са чим се све глумац бори на сцени.

Највећа је срећа, ипак, у томе што не постоји само урођено памћење, већ се до њега долази стрпљивим, дуготрајним радом. Као што се један атлета, који диже терет, није родио са онаквим набубрелим мишићима па их је ипак стекао, тако и глумац постиже добро памћење вежбањем. Било је великих глумаца који су заузели прва места у светској историји позоришта са малом снагом урођеног памћења. Величина ових уметника састојала се и у јакој вољи помоћу које су један осредњи дар развили до крајњих граница.

Почели да их психолошки припремају за њихов подвиг, односно учили су их ономе што ће морати да учине за време лета. У питању су била три сразмерно једноставна задатка. Шимпанзо је постављен пред три сијалице: црвену, белу и плаву. Крај његове леве и десне „руке“ стоји по једна полука. Кад засветли црвена сијалица, мајмун мора најмање једном у двадесет секунди да повуче ручицу. Ако то не учини, заправо ако закасни, стиже га казна. Наиме, он је спојен нарочитом жицом са извором електричног кола и за неизвршен задатак протресе га струја.

Плава сијалица упали се свака два минута и гори по пет секунди. Ако за тих пет секунди шимпанзо повуче ручицу све је у реду, а ако то не учини кажњаван је јачим ударом струје. Бела сијалица засија увек кад шимпанзо притисне ручицу у правом тренутку — она је у ствари нека врста награде. У почетку обуке мајмун је, кад би се бела сијалица упалила добијао неку послатницу.

После вишемесечних вежби мајмуну су овај задатак тако темељно савладали да у застопно по неколико дана није било кажњавања.

Разуме се да су мајмуну морали да извршавају и теже задатке, да би им се умизоштрило. Тако су се, на пример, на контролној табли појављивале три фигуре и мајмуну су имали притискајући једну од три ручице, да означи која се од њих разликује од друге две које су биле потпуно исте. Кад би који од шимпанза 18 пута узастопце притиснуо праву ручицу, добијао је награду. Мајмуну су у томе постигли изванредну вештину. Најбољи „ученик“ међу њима је за 70 минута притиснуо потребну ручицу 7.000 пута и при

томе погрешно свега 32 пута. То значи да је он у једном минуту реаговао на светлосне сигнале 110 пута, што представља изванредну брзину.

Чему све те вежбе? У тренутку узлетања мајмуну треба да изврше исте те задатке да би научници могли да контролишу њихово стање. Са шимпанзом „Хем“ у свемирској хелији путовала је и направа за кажњавање, пред њом се такође налазила контролна табла с три сијалице. „Хем“ је у часу узлетања, то јест онда када је у изванредној брзини ракете његово тело било једанаест пута теже но у нормалним приликама, као и стању без икакве тежине, тачно извршио своје задатке.

Закључак? Кад у блиској будућности уместо мајмуна у свемир полети амерички космонаут, он ће такође сачувати своје физичке и психичке способности потребне за извршавање одређених задатака које, разуме се, неће бити везане за реакцију на плаве, црвене или беле сијалице.

Саобраћајно средство број један

Детаљним испитивањима у највећим европским градовима, утврђено је да је подземна железница најкорисније саобраћајно средство. У погледу обима саобраћаја у прошлој години на првом месту међу европским метроима је париска подземна железница која је превезла 1.160 милиона путника. На другом месту је московски метро са 1.020 милиона путника. Треће место заузима лондонска подземна железница са 675 милиона, док их је западноберлински метро превезао само 141,3 милиона.

Ових дана када је објављена вест да ће у првој половини маја месеца кренути у космос први амерички космонаут, неће бити незанимљиво видети како су Американци припремали мајмуна „Хем“ који је издано у ракети „Редстоун“ био избачен на висину од 250 километара а затим, после повратка, био жив и здрав извучен из океана. Лист „Њујорк хералд трибјун“ овако описује припремање „Хема“ за овај велики подвиг.

Припреме су почеле пре неколико месеци у институту за свемирску медицину „Холовен“ у Новом Мексику. Као што је познато тамо се за лет у свемир припрема група од седам будућих свемирских pilota. Заправо, баш ради њих био је припремљен и лет шимпанза „Хема“ за којим ће доћи још читав низ сличних. Ради се о опитним летовима чија је намена прикупљање физиолошких и других података о понашању високоразвијених организама у „свемирским“ околностима. Мајмуну, а нарочито шимпанзе, изабрани су за ове опите због тога што су најсличнији човеку: имају го тово исту анатомију и физиологију а уз то су довољно „разумни“ да у тренутку по летања изврше одређене задатке.

После сложених „аудиција“ у Новом Мексику од 200 шимпанзо-мајмуна изабрано је двадесет. Сви имају око 3 године, јер се у том узрасту шимпанзе најлакше дресирају. Сем једнога, сви су рођени у слободи, у цунглама екваторијалне Африке.

Пошто се радило о младим шимпанзама којима је за нормалан развој потребна велика љубав и нежност старих, „родитеље“ су заменили

ШИМПАНЗО ПРЕД ПЛАВОМ И ЦРВЕНОМ СВЕТИЉКОМ

Свих двадесет мајмуна после одређеног времена ставили су у исту просторију да би им се „личност“ у додиру са другим шимпанзама коначно формирала. На тај начин научници су хтели да спрече да неки од шимпанза не постане неуротик.

Тек после тих дугих припрема почело је обучавање за велики задатак. Свих 20 мајмуна будио је свако јутру у 7 часова чувар палећи осветљење у њиховој заједничкој соби. После лакшег доручка који се састојао од неколико врста воћа и нарочито припремљене хране, мајмуне су аутобусом одводили у лабораторију удаљену неколико километара.

Пре почетка дневне обуке, сваког мајмуна прегледали би лекари и оне који нису били у пуној кондицији ослобађали су дневних вежби. У „школи“ су их стручња-

ци за свемирску медицину и психологију животиња најпре учили да без противљења носе „свемирска одела“ са нарочитим шлемовима. Одела су херметички затворена и мајмуну дишу „вештачки“ ваздух који им долази из посебног резервоара. Поред тога стручњаци су их навикавали да по неколико часова непрекидно проведу привезани за нарочите астронаутичке постоље и да притом не покушавају да се ослободе веза и устану.

Тек после саега тога почеле су „праве“ вежбе. Мајмуну су морали да лете у реактивним авионима и да под носе најтеже и најнепријатније акробације, најразличитије лупинге и слично. Животиње су навикаване на страховиту буку, велике промене сопствене тежине, на околности које изазивају морску болест. Истовремено су

млади научници који су се за време „карантина“ сваког дана по неколико часова играли са својим „питомцима“ и указивали им потребну пажњу и наклоност.

ФУРИЈЕ КАРИПСКОГ МОРА

да би га склонио из битке, одвао га у вируб брода да с њим разговара

Обрачун са гамничарем био је брз: или да одмах ослободи из окова црнце или ће отићи у смрт. Наравно да их је одмах пустио.

Три пута су Енглези били одбављени са шпанске лађе. Капетан Вилсон је онда прешао са свим својим људима остављајући на броду само неколицину морнара да њиме управљају. Њоравко је усред страшног метежа који је настао извео црнце на палубу. Двоје по двоје заубилазећи место битке, скакали су они у море.

Ускоро је грлесет људи пливало ка енглеском броду и тражило погодно место на лађи где би могли да се усну на њу...

Брод, готово пун, заузели су одједном, без борбе. Ужид која су држала фрегату уз бокове шпанске лађе била су посечена. Неприметно, енглески брод се одвојио од галиона на коме се борба и даље свом жестином водила.

Нико није сазнао како се она завршила. Да ли је Вилсон или Шпанца победио? Да ли је лађа потонула заједно са свим људима? Постојала су само нагађања.

Али је друго било сигурно: читавих десет година је још једна фрегата са црном заставом и амблемом мртвачке главе пловила Карипским морем покушавајући да са бродова који су носили у свет црно робље спасава недужне људе. Фрегатом је командовао један њоравко а цела посада је била црна.

катарку, и уз заглашујућу буку сруши је на палубу остављајући широк отвор.

Фрегата је напала шпанску лађу. Настала је пуцања и борба. Капетан — трговац црним робљем решио је да скупо прода своју кожу. А и за његову посаду не би се могло рећи да су јањаци! Напротив, били су то људи сурови, из хумеза шпанских лука.

Први морнари са енглеског брода већ су прешли на шпанску лађу. Нису очекивали тако дивљи отпор. Иако навикнути да намећу своју снагу другима морали су да баце све своје људе у битку.

Кроз отворен пролаз од катарке на палуби. Њоравко и његова два друга су се успузала до предњег дела палубе и упала у битку. Сугобили су се са својим тамничарем који је био у рукама Енглеца. Али то је био сувише драгоцен човек да би га оставили да погине. Док су два пирата напала Енглеца, Њоравко је брутално зграбио тамничара и,

рама Енглеца. Лађа покуша да се окрене да би побегла али једно прецизно испаљено буле скиде јој катарку.

Метеж на мосту шпанске лађе приметили су и заробљеници са њеног дна. Остављајући црнце који су покушавали да се извуку из окова, тројица пирата се пожурише ка вратима у нади да ће их сломити. Али браве су биле јаке. Док су се још договарали једно топовско буле удари у

рестани да певаш, Њоравко. Сведи рачуне у животу јер нећемо још дуго...

Онај који је то говорио био је најмлађи од тројице људи са рукама везаним у ланце. Широки очињак преко његовог лица био је траг корбача капетана Вилсона, команданта енглеског брода на чијем су се дну налазили.

Направили су глупост због једног бурета рума: опкладили су се да ће га пренети у једном чунићу од једног до другог рта. Тортуге а да не попију ни један гутљај. Али, приликом овог путовања спустила се магла и барка се удаљила од обале. Једног тренутка управо се наша пред енглеском фрегатом чија их је посада буквално покупила и пребацила на свој брод. Буре рума је однето у оставу Енглеца и Њоравко то никако није могао да прежали:

— Тако укусан, добар рум са Јамајке!

Цела посада је била сакупљена на палуби. Журили су сви да виде „експедитивну“ правду капетана Вилсона.

Три затвореника су се појавила идући испред групе официра. Један од командантових људи иступи три корака напред, отвори један пергамент и прочита:

„По наређењу капетана Вилсона команданта овог брода, представника њеног британског величанства, три пирата са Тортуге допала у наше руке, дошла су из мора и биће тамо враћена.“

Ова заповест није била јасна за људе који нису познавали обичаје Каранба, дивљег племена у Малим Антилима, данас готово ишчезлог. Међутим, на броду су сви знали шта то значи.

Један од заробљеника у одушевљењу повика:

— Дошао нам је леп крај! Ипак је то много боље него бити обешен!

Приближивши се капетану Вилсону, пљувч смело пред његове ноге и скочи у море. Другу двојицу повуче заједничким ланцем за собом.

Три човека су пливала на леђима. Колико су времена могли да издрже тако јер су били везани? Магла која се била подигла на говетак, поново је пала још гушња и обавила брод. Чули су само крике енглеских морнара који су покушавали да погледама продру кроз маглу да би присуствовали њиховој смрти.

— Штедим снаге другови, овде нема морских паса и треба да умremo што је могућно касније.

Заповести које су издаване на броду допирале су и до њих али нејасне због магле. Кестур брода је шкрипао, а чекрци шкрвгали злокобно.

Ускоро су се изгубили и остали потпуно сами. Хладноћа је почела да им кочи удове. Одело им је било отежало од воде. Покретали су се све теже. Њоравко је већ трипут тонуо.

Одједном је магла почела да се диже. Сунце их обасја и донесе им чудан сусрет.

Један шпански галион који је преносио руду прихватио их је на свом путу за Америку. Ни Енглези ни Шпанци нису волели пирате и можда би било боље да су већ висили на највишој катарци, него што су били спасени. Њихов долазак био је поздрављен бурним смехом људи са шпанског брода.

— Тако, ево страха и трепета Карипског мора! Па то нису људи већ ома! Ставите их да се суше као харинге док не стигнемо у луку.

Капетан је био задовољан својим речима. Нису му биле доволјне обе руке да би задржао свој стомак од потреса — толико се смејао. Башио их је на дно лађе.

— Њоравко, каква су ово шумови? Изгледа као да ланци звече? Каква је то песма?

Очи им се још нису биле привikle на мрак па нису разазнавали ни шумове који су стизали до њих. Тумарајући по мраку они се впутише ка гласовима сличним тужбалици. И утврдише да они нису били једини заробљеници на галиону. Устукнуше, уплашени. Тридесет црнаца лежали су оковани једни преко других у веома тешком стању.

Галион је био брод којим су превозили црнци-робови, а капетан — обичан трговац црним робљем.

Фрегата капетана Вилсона била је усидрена на неких 200 метара од вулканског острвца. Ниједан брод са пучине није могао да га угледа. У заседи, спреман да нападне свој плен као орао јагње, капетан Вилсон је бис послао три морнара на највиши врх острва да гледају и јаве када се на пучини појави какав брод.

Али, Вилсон није дуго чекао. После неколико часова појавила се шпанска лађа која је примила три човека она ко свирепо кажњена на енглеском броду.

Чим се галчон приближио, фрегата му пресече пролаз. Наоружани људи на катарци са маскама на лицу и топови подигнутих цеви нису остављали никакву сумњу о наме-

Бум и Бум
by JOE MUSIAL

МАМА, ИГРАШ К'О ПРАВА БАЛЕРИНА!

ОХ... ЈА ЛИЧНО САМ ОДЛИЧНА ИГРАЧИЦА... АЛИ КАПЕТАН... ХММ...

ПОТПИШИТЕ ОВДЕ... ЗА ШЕСТ ЛЕКЦИЈА!

ХВАЛА, АНЂЕЛИ! У ОСТАВИ МИМА ЈОШ МАЛО КОЛАЦА!

АХ, ДОБРО ЈУТРО! ЈА САМ МАЕСТРО ЛАКОНОГИЈА! ДВОРЕКИ УЧИТЕЉ ИГРАЊА! МОЖДА БИСТЕ ПРИСТАЛИ ДА ВАМ ДАЈЕМ ЧАСОВЕ?

КАПЕТАНЕ! МАМА ВАМ ЈЕ УЗЕЛА УЧИТЕЉА ЗА УЧИТЕЉА ЗА УЧИТЕЉА! ПУФ ПУФ

МЕНИ? ЗАШТО?

ЗАТО ШТО МИСЛИМ ДА СТЕ СЛАБИЈА А ТО ЋЕ ВАМ ПОМОЋИ ДА ОЈАЦАТЕ!

ЈА? СЛАБИЈА?

КАПЕТАНЕ, ОВО ЈЕ МАЕСТРО ЛАКОНОГИЈА!

ПОЧЕКЕМО С ЛАКИМ КОРАКОМ...

СЛАБИЈА? А?

ЗАР ЈЕ ТО ВАСПИТАЊЕ?

ЧЕКАЈ! ШТА ЈЕ С ДРУГОМ ЛЕКЦИЈОМ? СТОЈ!

СИЛЕ-ВИЈО!

Зами знаште?

„СЛЕПА“ ВОЖЊА АУТОМОБИЛОМ

Шест америчких института за научна истраживања већ се годинама баве проблемом електронских аутопутева. Нарочито је значајно што ови неће служити само за кретање моторних возила, већ би истовремено одређивали правац кретања свим возилима која иду по њима. Возачи би онда били потпуно сигурни, јер спречавање саобраћајних несрећа не би зависило само од њиховог реаговања већ и од електронских уређаја уграђених на аутострадама.

Радови на електронској аутостради која ће омогућити „слепу“ вожњу већ су одмакли а у Аризони и Њу Џерсију су конструисане опитне писте.

Према једном плану аутостраде будућности би имале електронске контролне уређаје који би стално емитовали звучне сигнале и на тај начин управљали кретањем појединих возила. Други план предвиђа да се испод коловоза поставе каблови који би помоћу електронских импулса управљали колима. А када се њима тачно одреди правац кретања избећи ће се и могућност саобраћајних несрећа. У случају опасности електронски уређаји ће аутоматски стављати у дејство и бремзе.

Размишља се и о томе да дуж аутопутева буду постављене контролне куле као на аеродромима, које би олакшавале промет. Сваки возач би помоћу радио-телефона био у вези с дежурним службеником и лако одређивао свој правац. Пошто ће у аутомобилима бити уграђени теле-

визори, службеник са контролног торња би емитовао упут о кретању возила. Сва ова наређења не би примао возач већ аутоматски уређај уграђен у колима који би реаговао као и аутоматски пилот у авионима. Возач би тако престао да буде то — могао би у колима мирно да обавља друге послове или чак да спава.

КАША ОД ПЕТРОЛЕЈА

Професор универзитета у Бакуу, Џебраил Гусеннов, извршио је експеримент над кошкома да би пронашао средство за њихово брже рашћење. Његов опит се састојао у додавању осталој храни једне каше која је начињена од отпадака петролеума. Тиме је постигао за 20% бржи раст и добијање у тежини као и већи принос јаја. Исти експеримент је извршио са свиле-

ном бубом и постигао задовољавајуће резултате за 12 до 17%, затим са зечевима, овцама, воловима и кравима, па је чак вршио покусе и са културама памука и парадајза. Корисност се састоји у томе што поврће добија више витамина а животиње више хормона. Овако хранена стока јефтинија је отприлике за 10 копејки по килограму.

АУТОМАТ ЗА ПРОДАЈУ ЈАЈА

Аутомати све више освајају свет. У Енглеској су поред аутострада постављени аутомати у које кад се убаци метални новац дају путнику пола туцета јаја спакованих у картонску кутију. Ако је путник у колима не мора ни да изађе из њих.

ПРВИ У СВЕТУ

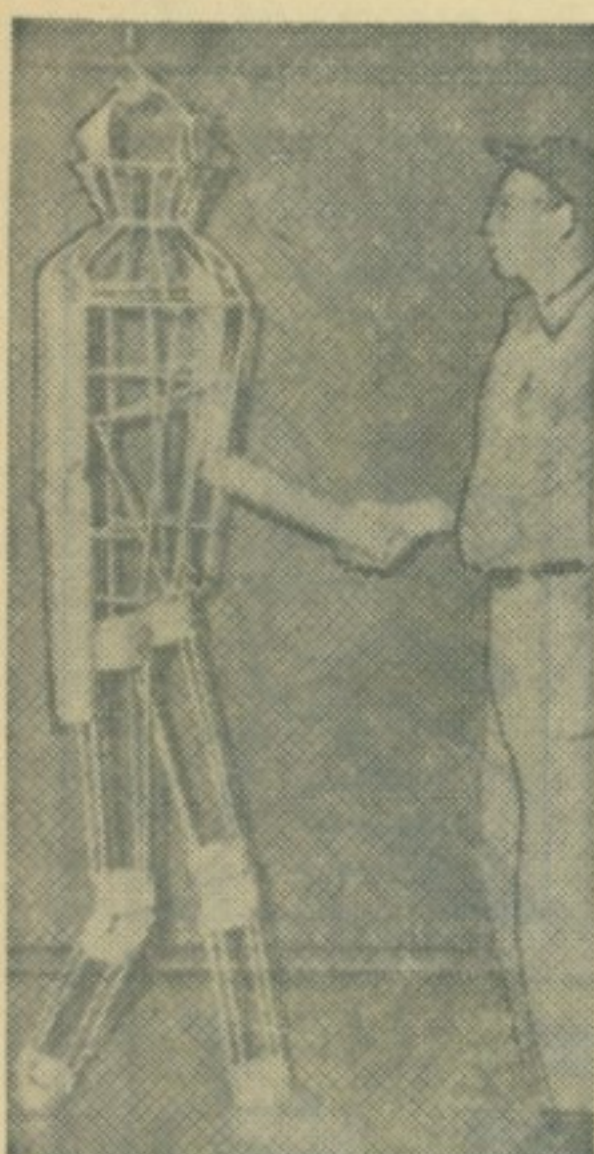
Енглези највише у свету употребљавају чај. У 1841. години потрошња чаја по становнику је износила 1,37 фунти а годишња потрошња достигла је 36,5 милиона фунти. Данас просечно сваки Енглец потроши годишње 10,2 фунти чаја, тако да је потрошња за годину дана порасла на 522 милиона фунти.

И ОПОСУМ — ВАСИНСКИ ПУТНИК

У којој торби на леђима опосум — васински путник носи инструменте који бележе мождане таласе и рад срца. Експерименти су са њим

извршени у медицинском центру Брукс базе за васинске летове.

ЛУТКА СЛИЧНА КАВЕЗУ ЗА ПТИЦЕ

У једној ваздухопловној бази у САД направљена је чудна лутка за тренинг екине која интервенише кад се авион запали. Направљена је од цев и шипки, а покретна је у зглобовима рамена, лакта, кука и колена, готово као и човек. Пламен за време вежбе јој не смета.

У СВАКОЈ ПРИЛИЦИ ИЗБРИЈАНИ

У Западној Немачкој је направљен мали апарат за бријање са три стандардне батерије, којим се лако може обријати у канцеларији, на путу, у лову и у кампу.

рије, којим се лако може обријати у канцеларији, на путу, у лову и у кампу.

ПИРИЧАНА

Једна од лепих грађевина у Београду на Дорћолу коју је сазидао 1717. године принц Евгеније Савојски, звана је у оно време Пиринчана. Верује се да је име добила од речи пиринач која значи месинг, туч, мед или тумбак којима је вероватно била украшена. Срушена је негде од 1860—82. године.

ПИЛЕ СА ЧЕТИРИ НОГЕ

Ово пиле са четири ноге видео је један фоторепортер у Валденбургу у Немачкој. Пиле је живело кратко време.

КОРИСНО

Облик украсног камења за баште може да се моделира према жељи када се шарени каменчићи помешају са цементом у врећу од

кудеље и гњечењем уобличе. Када се смеша стврдне, одстране се врећа а камење размести по башти.

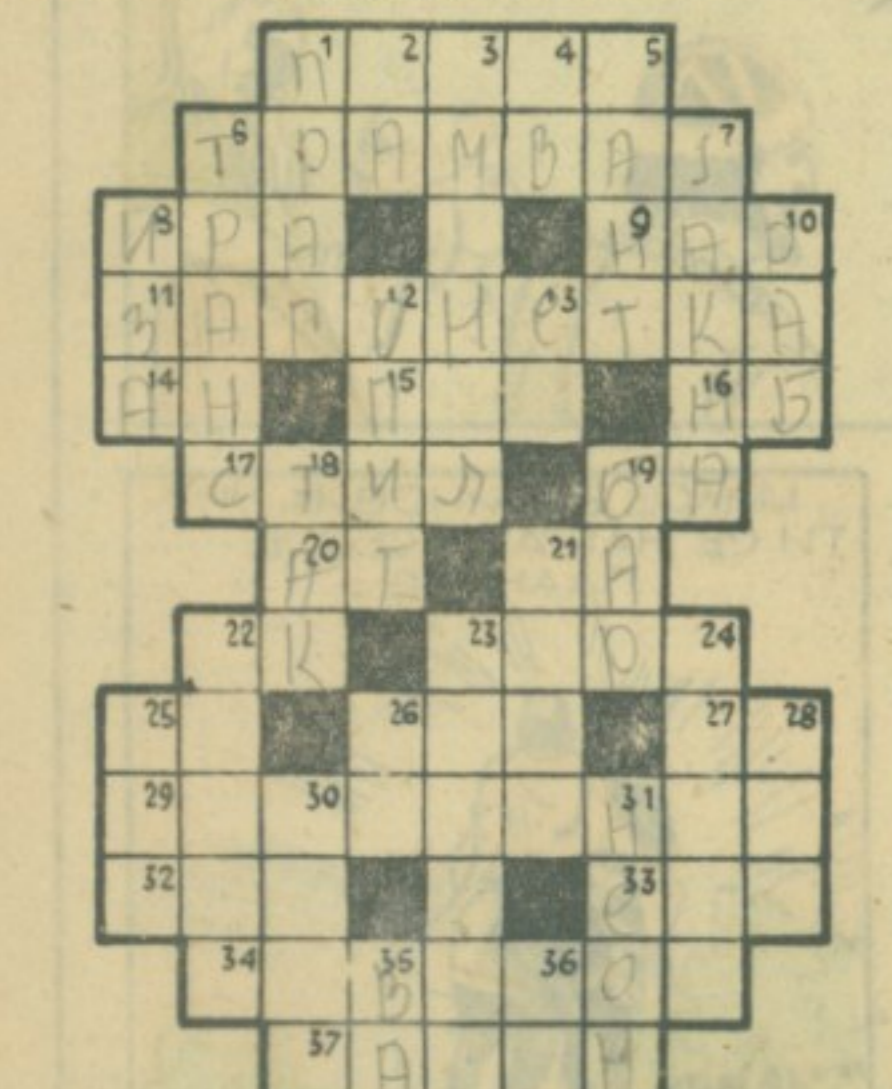
ПОСЛЕ 130 ГОДИНА

Фантастична романтична опера „Оберон“ Карл Марија Вебера (1786—1826) изведена је 1954. 130 година после постанка, у Паризу у Великој опери заиста фантастично: у оркестру је свирало сто уметника, у хору певало 165 чланова, наступило је 45 солиста а у балету играло 250 балерина. Четрдесет електричара се бринуло само о осветљењу, а преко стотину других мајстора обављало је разне техничке послове.

УКРАШЕЊЕ

Водоравно: 1) немачки физичар (Макс); 6) врста градског превозног средства; 8) римска богиња срце; 9) јужно воће; 11) енигма; 14) немачки предлог; 15) старогрчки бог поља и пастира; 16) иницијали презимена и имена нашег књижевника („Сумњиво лице“); 17) начин изражавања мисли; 19) хемијски знак за барјум; 20) коњ; 21) лична замесина; 22) иницијали савременог хрватског књижевника („Господа Глембајевић“); 23) стара португалска мена за дужину; 25) предлог; 26) лимени дувачки инструмент; 27) два слова; 29) измишљено име; 32) острво у Преспанском језеру; 33) богиња зоре код старих Грка; 34) стари град на реци Еуфрату; 37) планина у Србији.

Усправно: 1) град у Чехословачкој; 2) музичка нота; 3) врста експлозива; 4) два сугласника; 5) немачки филозоф (Имануел); 6) усхићење, екстаза; 7) део женске одеће; 8) позади; 10) острво на Јапану; 12) оглед; 13) слово латинице; 18) билијарски штап; 19) лука на Црногорском приморју; 21) личност из Шекспирове трагедије „Отело“; 22) планинска громада; 23) позоришни комад лаког и забавног жанра; 24) мак; 25) бања у Белгији; 26) хемијски знак за рубидијум; 28) река у Немачкој; 30) стара азијска краљевина, Сузијана; 31) светлих гас; 35) треће и прво слово ћирилице; 36) два слова.

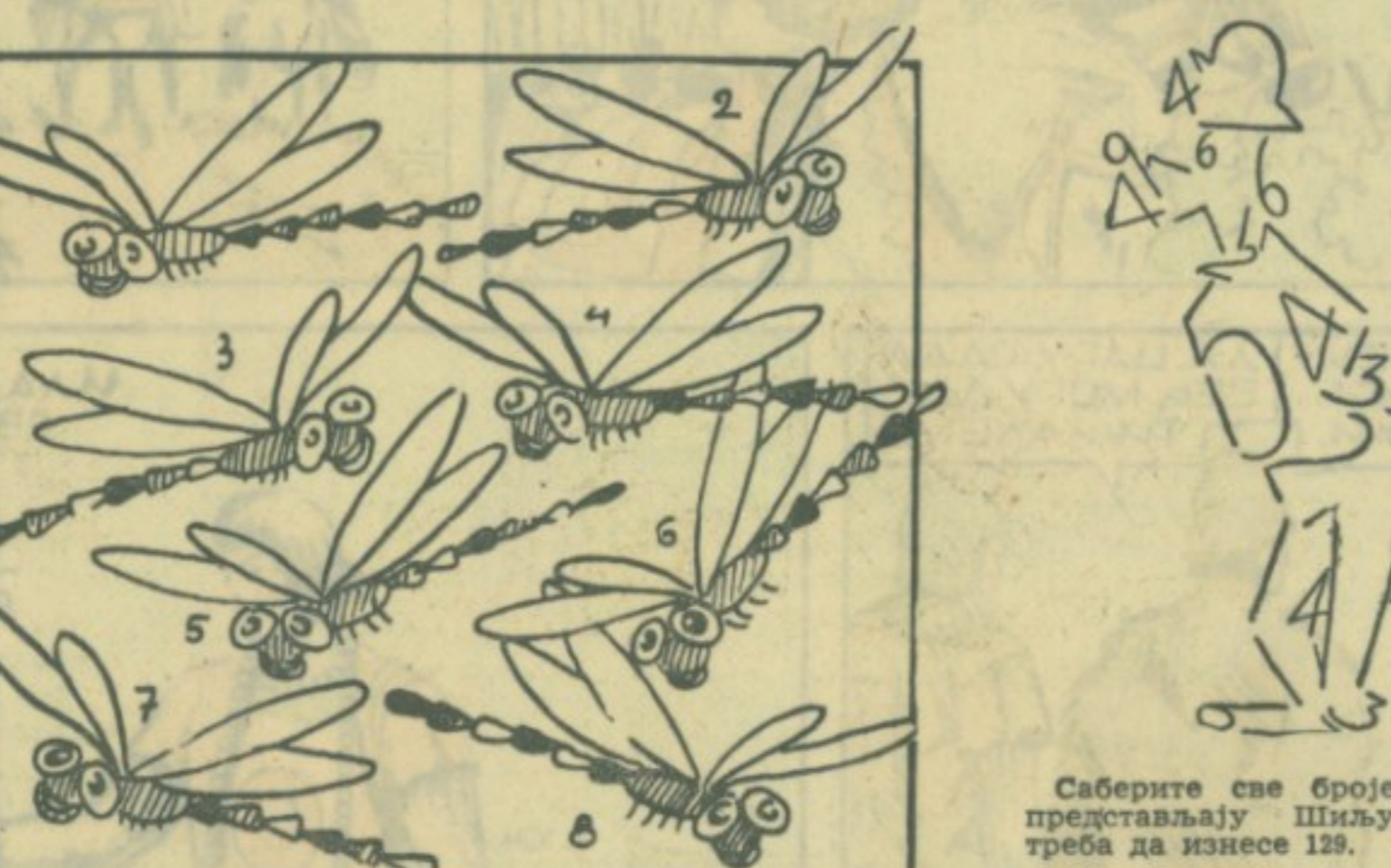
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) луг; 4) Гог; 7) Хемингвеј; 10) опа; 11) еја; 12) от; 13) маг; 15) З(оран) М(ишић); 16) Мисе; 18) Олиб; 20) Рег; 21) тер; 22) Фројд; 25) ове; 27) ало; 29) ара; 31) кантарион; 34) рт; 35) уда; 36) Н(икола) К(араклајин); 37) окер; 39) Би-зе; 41) мос; 42) нар.

Усправно: 1) лентри; 2) ума; 3) Ги; 4) Т(алилео) Г(адилејн); 5) ове; 6) гејзир; 7) хром; 8) ноа; 9) јамб; 13) метро; 14) Готле; 17) сеф; 19) лед; 23) Овчар; 24) слатко; 26) брод; 27) Акрон; 29) он; 29) А(ндреј) И(во); 30) анкер; 32) Тур; 33) Ваб;

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

ДВЕ ПО ДВЕ ПОРТРЕ ШИЉЕ

Ових осам вилиних коњица лице један на другог — једино су им репци различити — изузев оних који су потпуно једнаки. Да ли можете пронаћи ова два брата, али брзо — за свега два до три минута?

Решење: Два истоветна вилина коњица су: број 4 и 7.

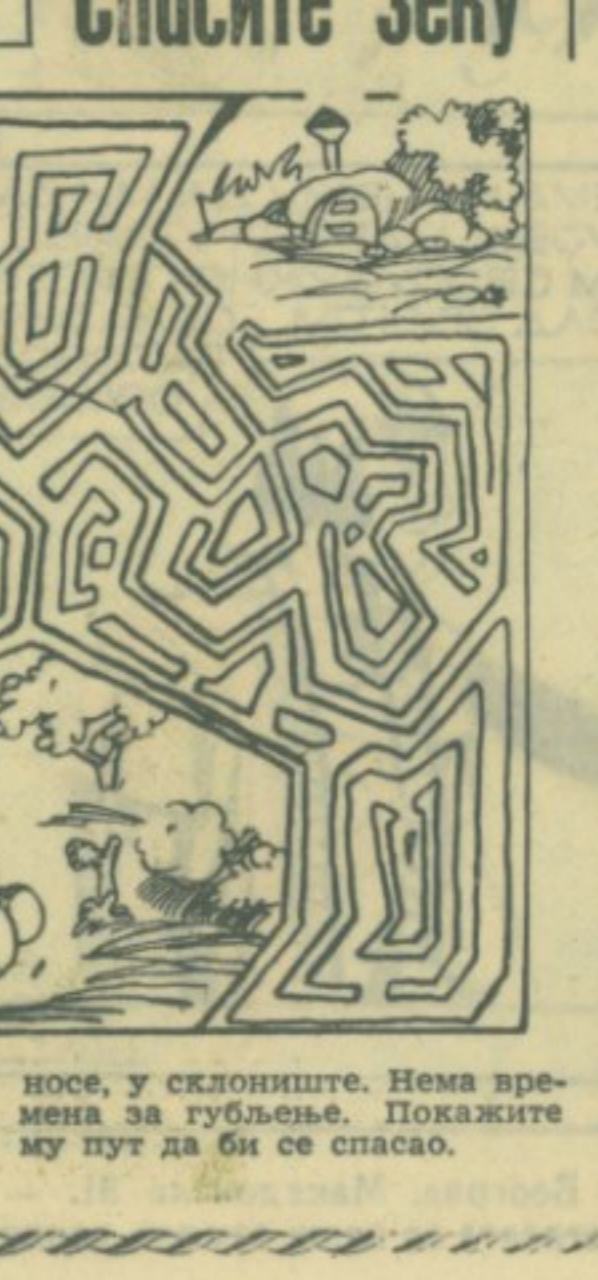
5 пале 5 једнако је 8!...

Милан има осам котурића обележених бројевима. Распо редно их је у два реда (А и Б) који теже једној заједничкој тачки. Преместите само два котурића али тако да можете избројати 5 котурића у реду А и 5 у реду Б... Решење је врло једноставно само га се треба сетити! Узмите ко

турцић 4 из реда А и котурић 4 из реда Б и ставите их један на други у тачку пресека. На тај начин ће котурић у исти мах припасти и једном и другом реду у којима ће бити по 5 котурића а збир ће остати осам.

Сласите зеку

Одјекнуо је пуцањ и једно зрно прозвиздало је покрај земних дугих ушију. Мали зека бежи колико га ноге носе, у склониште. Нема времена за губљење. Покажите му пут да би се спасао.

Јесте ли већ чули да...

... Јероглифа сликовних писмена старих Египћана, било је преко девет стотина.

... бутина, танки лимени дувачки инструмент из доба Римљана, назива се у немачком позауна а она је слична великој труби — тромбону.

... папирни новац први пут је употребљен 1690. године у држави Масачусетс, у Америци, за време рата с Канадом.

варено на леђа великог слона. Испред слона је ишла као водич корњача која је оличавала грубе силе природе.

... чувени Филозоф Барух Спиноза био је брусач стакла.

... први архитекта који је у историји саградио зграду од камена био је чувени Имхотеп, у 30. веку пре наше ере.

У Европи се папирни новац први пут појавио почетком 18. века, и то у Француској.

... у Вуково време реч „казнити“ није се чула у народу. Вук је, додуше, помиње али уз објашњење да је вероватно постала у граду.

... цифре у данашњем облику први је нацртао велики сликар и гравер Албрехт Дирер (1471—1528).

МИКИ
by WALT DISNEY

ДИВАН ДАН! К'О ПОРУЧЕН ЗА СНИМАЊЕ!
АХА!

ХВРРРР

МИКИ! ПОГЛЕДАЈ!

СМЕШНИ МЕДВЕДИ!
НАДАМ СЕ ДА НЕКЕ ПОБЕДИ!

КАО ПРАВЕ ФИЛМСКЕ ЗВЕЗДЕ!
ХВРРРР

ХВРРРР

ОДЛИЧНА ПРЕСТАВА, МОМЦИ! ХВАЛА!
ПА-ПА!

ШТА БИ?

© 1961 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЧИНИ МИ СЕ ДА ЈЕ ОВО... У НЕКУ РУКУ... ВРАЋАЊЕ ЗАЈМА!

МИЛОШ ВОЈИНОВИЋ

У ИСТО ВРЕМЕ...

ГДЕ ЛИ СУ ОНАЈ ЧОВАНИН И ЊЕГОВИ ДРУГОВИ... ВЕК БИ ТРЕБАЛО ДА НАС СТИГНУ...

ЈАВИТЕ ЦАРУ ДА НАШИ ДОЛАЗЕ!

НА ЧЕЛУ СВОЈИХ ДРУГОВА МЛАДИ ЧОВАНИН ЖУРИ ДА ШТО ПРЕ СТИГНЕ ЦАРЕВЕ СВАТОВЕ

ХВАЛА ТИ, СИНЕ, НА СВЕМУ ШТО СИ ЗА МЕНЕ УЧИНИО!... ДА, ЦАРУ, САДА ШТО СИ ЗАХОЋЕШ ЛИ МИ САДА РЕКИ, КО СИ ТИ? ТИ КАЖЕМ!

МЛАДИ ЧОВАНИН ЈЕ ИСПРИЧАО ЦАРУ КАКО ЈЕ И ШТА БИЛО

ТИ ЛИ СИ ТО, МОЈ МИЛИ НЕКАЧЕ БЛАГО МАЈЦИ КОЈА ТЕ ЈЕ РОДИЛА, ДА И УЈАКУ КОЈИ ТЕ ЈЕ ИМАО ПОРЕД СЕБЕ... ДА НИЈЕ БИЛО ТЕБЕ...

НЕМА НАЧЕМУ ДА МИ ЗАХВАЛУЈЕШ, ЦАРЕ И УЈАЧЕ... ЈА САМ СВОЈУДУЖНОСТ ИСПУНИО... САД ЗБОГОМ... ОДЛАЗИМ НАТРАГ СВОЈИМ ОВЦАМА!

МЛАДИ ЧОВАНИН ЈЕ ОДБАЦИО СВОЈУ КАБАНИЦУ...

МИЛОШ ВОЈИНОВИЋ!...

МИЛОШ ВОЈИНОВИЋ УПУТИ СЕ НАТРАГ У СВОЈЕ ПЛАНИНЕ...

И ДОК СВАТОВИ ПРОДУЖИШ ПУТ...

КРАЈ